

De femina religiosa que com-
munionem sibi negata dulcedi-
ne ei⁹ fēsit in gutture similit⁹
illius odorē ex remoto percipi-
ens. ca. xlvj.

De femina q̄ de solo corpore
Christi vixit. ca. xlvij.

De milite qui virtute sacre co-
munionis in duello triumphauit.
ca. xlvij.

De milite qui suspensus mori nō
potuit donec Christi corpus p-
cepit. ca. xlix.

De ancilla sacerdotis q̄ gratia
dominici corporis sensum rece-
pit. ca. l.

De milite qui coram Christi
corpore in luto veniā petēs luti
imudicias nō fēsit. ca. li.

De hereticis qui in eccl̄is fura-
ti sunt corpus dñi a vno ppter
hoc suspēso. ca. liij.

De sacerdotibus indigne con-
ficiētib⁹. ca. liij.

De sacerdote in Waldemare q̄
carbonēs visus est masticaē in
p̄p̄coe sacramti. ca. liij.

De sacerdote frisone q̄ calca-
uit corp⁹ dñi. ca. lv.

De Petro medico qui sibi sp̄e
p̄is tm̄ credidit eē sacramtu⁹
a nō rem. ca. lvi.

De sacerdote malo a q̄ infans
Christus in missa faciem auer-
tit. ca. lvij.

De Eruiuno sacerdote q̄ cor-
p⁹ dñi in missa p̄didit. ca. lvij.

De Daniele abbate qui in ca-
lice repit crudā carnē. ca. lix.

De sacerdote sine ordinib⁹ ce-
lebrāte cuius manus sacer ig-
nis deuorauit. ca. lx.

Item de alio q̄ sine ordinib⁹
celebrans crucifixū vidit lacri-
mantē. ca. lxi.

Quomodo sacra Eucharistia
sumi debeat. ca. lxij.

De Virrico ouiso qui carbo-
nēs fumere visus est loco sac-
menti. ca. lxij.

De cōuerso p̄petario q̄ corp⁹
Christi fumere non potuit.
Capitulum. lxij.

De hostia q̄ in Belle de corpo-
rali resiliuit ob vermiculū in ea
decoctū. ca. lxx.

De corpali quod ob tactū im-
pregnate sanctimōialis san-
guineam contraxit maculam.
Capitulum. lxxi.

Item de corpali qd̄ Bodescal-
ch⁹ i exsiccatōe rupit a dīna
virtus repauit. ca. lxxij.

Explicunt nonē distīctio-
nis capitula

Eadem nona distīctio: de
sacramento corporis et sangui-
nis Christi **I**ncipit felicit⁹.

Interrogacio qd sit sacra-
mentum: que res sacramen-
ti: que causa institucionis: q
forma: quis mod⁹ conuer-
sionis vel sumpcionis.

Cesarius Capi. p̄mū.

Om̄iuerſa eccle-
ſie ſacramenta.
corporis a ſāgu-
nis Chriſti ſac-
mentū precellit
In ipſo via. veri-
tas. a vita. Via qd digne acce-
dentes ducit ad deum. Vnde a
viaticū dicitur Veritas qd edē-
tes Chriſto incorporat. Vñ
a ſacra cōmunio vocatur. Vi-
ta quia Chriſto incorporatos
in anima mori non ſinit Vnde
et eucharistia dicitur idēſt bo-
na grācia. De primo ſaluator
dicit. Ego ſū panis viuus qd de
celo deſcendi. Si quis mandu-
cauerit ex hoc pane: viuet in e-
ternū et cetera Ecce via. Qui
deſcendit ipſe eſt a qui aſcēdit
ſecum dūcens omnia ſua men-
bra. Alia in re. Alia vero in ſpe.
De ſecundo Item dicit. Caro
mea vere eſt cibus et ſanguis
meus vere potus eſt. Ecce veri-
tas. Ait a de tercio. Qui man-
ducat panem hunc viuet in e-
ternū ecce vita. Simile intelli-
gaſ de calice. Nec abſqz miſteio

de corpore ſanguine Chriſti in
nona diſtinctione tractandū
ſuſpicoz qd numez nouenariū
p̄b̄us exterminatori omnium
ideſt morti assignauit. Et xpc
qui eſt vita omnium nona ho-
ra diei in cruce exſpirauit. Sa-
crametum hoc fit in cōmēo-
ratione domine mortis. Vñ
de apoſtolus in p̄ima epiſto-
la theſſalōnicenſib⁹ ſcribit di-
cens. Quocienſcumqz mādu-
ducabitis panem hunc a cali-
cem bibetis. mortem domini a-
nunciabitis. idēſt representa-
bitis donec veniat ad iudiciū
ſcilicet Ita gloſa exponit. Ap-
parente eo in gloria ceſſabit fi-
gura Omnia que in ſupiorib⁹
diſtinctionibus dicta ſunt ſci-
licet de conuerſione. de contri-
one. confeſſione. ſatiffactione
et ſimplicitate. quedam ſunt
preparamenta ad hoc ſacramē-
tum. Nulle etiā viſiones ma-
gis fidem roborant q̄ cum cū
quem ſub ſpecie panis et vini
latere credimus oculis corpo-
reis intuemur. **A**pollonius
Anteq̄ mibi viſiones diſſeras
peto ut breuiter me expēdias
Quid ſit hoc ſacramentum.
que res ſacramenti. que cauſa
inſtitucionis. que forma. quis
mo⁹ oūſiōis. q̄s mo⁹ ſup̄cois

De sacramēto Eucharistie tractandū est cū timore ac reuerencia q̄ magis ī illo op̄atur fides q̄ rāō hūana. Audi tam̄ breuiter quē maiores n̄ri de illo senserūt. Tria sunt ī sacramento hoc cōsiderāda. Vnu; qđ tātū est sacramentū. Alterū qđ est sacramentū; a est res. Terciū; qđ est res a nō sacramentū. **A**polloni⁹ Quid est sacramentū tātū? **C**esari⁹ Sp̄s visibil̄ panis a vini. **A**polloni⁹ Quid est sacramentū a res? **C**esari⁹ Caro Christi p̄pa ⁊ sāguis. **A**polloni⁹ Quid est res a nō sacramentū? **C**esari⁹ Mistica Christi caro eccl̄e scilicet vniūtas. **A**polloni⁹ Quare dicitur sacramentū? **C**esari⁹ Quia sacre rei est signū. Aliud ibi videtur. Et aliud ibi creditur. **A**polloni⁹ Que fuit causa institutionis? **C**esari⁹ Quia dominus vt dicit Eusebi⁹ Emīssen⁹ cor̄pus assumptū ablaturus erat ab ocul̄ nostris a illaturus fideiūbus necesse erat vt ī die cene sacramentū v̄i cor̄pis ⁊ sāguinis cōsecraret vt coleretur iugiter p̄ mīsteriū qđ semel offerebatur ī precīū. **A**polloni⁹ Que est vtilitas ī hac

institucōne? **C**esari⁹. Duplex est ī eo vtilitas q̄ ī illius p̄ceptione augetur virtus id est caritas a est medicina q̄ tibiāne infirmitatis. Vnde Augustin⁹. Cōsecratur quotidie hęc oblatio licet; Christi⁹ semel pass⁹ sit q̄ quotidie peccam⁹ peccatis sine q̄bus mōelis infirmitas viuere non potest. Et q̄ q̄die labim⁹: q̄die Christi⁹ p̄ nobis mīstice immolat⁹. **A**polloni⁹. Que est forma huius sacramenti? **C**esari⁹. Forma attēditur ī verbis a ī rebus. In verbis q̄ cū hęc v̄ba p̄ferūtur. hoc ē enī cor̄p⁹ meū. Et post. hic est sāguis meus cōuersio fit panis a vini ī corpus ⁊ sāguinē Christi. Vnde Ambrosius. Sermōe Christi hoc officitur sacramtū quia fmo xp̄i creaturā mutat a sic ex pane fit cor̄p⁹ xp̄i a vini cū aqua ī calicem missum fit sāguis. cōsecracōne verbi celestis. **A**polloni⁹. Quis est modus ouersionis? **C**esari⁹. Modus ē ineffabilis. Panis vt dictū est: cū hęc verba p̄ferūtur hoc est cor̄p⁹ meū dei virtute p̄ mīsteriū sacerdotis trāsit ī corpus Christi. Simile intelligas de vino manentibus tñ accedentibus

colore scilicet pondere et sapore

Appollom? Potest de aliquo grano mihi de frumento hoc sacramentum confici? **C**esari?

Sicut sanguis non conficitur mihi de vino et hoc expresso ita nec corpus Christi non de frumento et hoc in panem redacto quia dominus grano frumenti se compauit nec non et panem **A**ppollom? Quis est modus suspitionis? **C**esari?

Dupliciter sumitur. spiritualiter et sacramentaliter. **S**on? Vt utroque modo manducat. **M**alus vero sacramentaliter tantum. Sic non manducans manducat et e converso.

Appollomus? Quare sumit sub duplici specie cum sub utroque Christus sit totus? **C**esari?

Vt ostenderet totam humanam naturam suscepisse ut totam redimeret. Panis enim ad corpus sanguis ad animam refertur. Nec tibi breuiter dicta sufficiant quia in sententiis de hiis plenius tractatur.

Appollom? Cum omnia que dicta sunt credamus. Quatuor tamen mihi probari desidero non sententiarum sed exemplis.

Primus est quod sub specie panis sit verum corpus Christi natum ex virgine. **S**ecundum quod sub specie vini sit verus eius sanguis.

Tercium quod digne conficientes hunc communicantes mereantur gratiam

etiam indigne autem penam.

Cesarius Dicam tibi plura de singulis exempla fidei nostre satis necessaria que mihi a per sonis probatis sunt relata.

Capitulum. ii.

Fuit apud nos monachus quidam Bodescale? nomine de castro Volmenstep ne oriundus et in maiori ecclesia Coloniensis canonicus.

Ante conuersionem satis exercebat lubricus sed bene morigeratus. **M**odica ei scientia litterarum inerat sed spiritus scientie et pietatis ad magnam vite perfectionem illum puereat.

Dic cum ante hos sex annos in die natalis domini ad prout quoddam altae missam cum multa deuotione et lacrimis ut ei moris erat inchoasset scilicet.

Puer natus est nobis. factaque transsubstantiatione non iam in manibus suis speciem panis sed infantem pulcherrimum ymo speciosissimum illum formam filijs hominum in quem angeli prospicere concupiscunt tenuit et vidit.

Cuius caritate hunc census et mira pulchritudine delectatus complexus est eum ac deosculatus.

Timens tamen moram propter circumstantes super corporale dilectum posuit et ille ut missa perfici posset

formā sacramentalem resum-
psit. **¶** In diu beatus ille vidit
spē infantis nullā ibi vidit spe-
ciem panis et cōuerso. Qui cū
nescio cui visionem reuelasset
tacita persona sua et ille alijs q̄
dā die de auctore tāte visionis
interrogatus me audiente rē-
dit Certissime illa die xpc hic
visus est et nihil plus dicere vo-
luit. Postea duob⁹ sacerdotib⁹
Thoderico scilicet de Lureke
et Constantino visionē reuela-
uit. Quod intelligēs. **¶** Vinā-
dus infirmari⁹ noster pōto eo
in infirmario ait. Bone frat-
res. **¶** Hodeschalce vidistis in missa
saluatores. Respondente illo sim-
pliciter. etiā adiecit. In quali
forma? Informa inquit infan-
tis. Et ille. Quid fecistis ei? Res-
pondit. Osculatus sum eū ante
os suū. Ad qd Vinandus.
Et qd p⁹ tea actū ē? Ego ait
sup altare eū posui et reuſo eo
in formā priore sumpsi illum
Eadē die moriens cōfessus est
abbati nostro domino Henri-
co. **¶** Apollonius. **¶** Bloiosa sūt
que dicis. Sed miror si talia
aliqn reuelātur etiā mal⁹ sa-
cerdotibus. **¶** Cesarius. Sic
bonis ad bonitatis remuneraci-
onem ita nōnūq̄ domin⁹ ma-
lis sacerdotibus se oñdere dig-

natur ad correctionem verbi
causa. **¶** Ca. iij.

¶ Dominus abbas pre-
dictā visionē visitādi gr̄-
tia perges in frisiā cui dā mili-
ti recitasti ille Adolpho sacerdo-
ti de Dieferne recitata replica-
uit. **¶** Qd vbi ille audiuit suspi-
rās ait. Ad quid dominus de⁹
viris sanctis et i fide perfectis ta-
lia ostendit. **¶** Mibi peccatori
meiq; similib⁹ qui sepe de hoc
sacramento dubitamus hui⁹
modi visiones deberēt reuelari
Die quadā. Cū idē Adolph⁹
missam celebrar; et añ Agnus
dei hostiā leuass; ad frangēdū.
In ip̄a hostiā virgine; in sede
residere infantēq; in sinu serua-
re cōtemplatus est. Nosse vo-
lens quid esset ex altera parte
morvt hostiā vertit agnum in
ea cospexit. Quā rursum regi-
rās vidit in ea quasi p vitrum
Christū in cruce pēdentem ca-
pite inclinato. **¶** Vidēs hoc sac-
dos extimuit diu stans et delibe-
rās vtrum ibi sbsistere vel sac-
mentū pficere deberet Cui⁹ fle-
tibus dominus placatus sacra-
mento formā priore reddidit
et ille missam perfecit Cūq; po-
pulus de tāta mora miraretur
ip̄e abonē ascendēs cū lacrimis
p̄lo visionē retulit et signati

funt eadē hora ab eo homines
quingenta. Erat enī octaua
apostolorum Petri et Pauli.
Nec miror si sic perspicue et ta-
io cunde sicut Hodescalchus e-
um videre non potuit. quem q̄
tidie sibi ad iudiciū immola-
uit et sumpsit. Dabebat enim
concubinam. Nuper tamen au-
diui q̄ vitam suam occasione
ut spero eiusde; visionis emen-
dare incipiat et seminam in mo-
nasterio sctimomialium i Ru-
nengen locare proponat. Nec
mibi a Bernardo moacho no-
stro recitata sunt ipsiq; ab eo-
dem Adolpho saluator corporis
sui veritatem in hoc sacramen-
to ut prefatus sum bonis sacer-
dotibus ostendere dignatur vt
consolentur in fide nutantibus
ut erigantur male viuētib; ut
terreantur ecce exempla.

Capitulum quartum.
Venerabilis episcopus Li-
uoniae et magister Lamb-
tus decanus sctorum aposto-
lorum i Colonia cum ante an-
nos paucos simul ad curia per-
gerent imperialem et in via de-
scripturis sermocinarentur et
iam mencio habita est de corpe
Christi. decano in hoc sacram-
to efferēte fidem Christianam
episcopus respondit Ego noui

sacerdotem qui nuper oculis
corporalibus Christum i alta-
ri vidit. A quo cum decanus p-
sonam tanta visione dignam
extorquere tunc non potuiss-
ultima die quando seperandi e-
rant ab inuicem episcopus et co-
fessus est quia ipse esset. Nec idē
decanus retulit preposito Plei-
seni et ipse mibi. Quero de du-
bitantib; de hoc sacramento etia;
suam carnē ostēdat subleqns
sermo declarat.

Capitulum quintum.
Nondum puto duos an-
nos ēē elapsos: q̄ sacer-
dos quidam de sacramento cor-
poris Christi dubitās i castro
cui nomen wickindisburg ce-
lebrauit. Qui cum in canone
de tam mirabili conuisione pa-
nis in corpus Christi hesitar-
dominus ei in hostia carnē cru-
dam ostēdit. Hanc cum vidis-
set etiam vir nobilis wickin-
stans post tergum eius dicta
missa sacerdote; in partē traxit
et quid infra canonem egerit
vel cogitauerit diligēt inq̄si-
uit. Ille vero tam de visione q̄
interrogacione territus confes-
sus est et nō negauit se eadem
hora de sacramento dubitasse.
Et retulit vterq; alteri se crudā
carnem in hostia vidisse.

Ide. Unde kinus filiam habet
Syrfridi Rinkel in coniugio fi-
lia sororis abbisse de Rindorp
que mihi ano pterito eadez vi-
sione recitauit. **V**is etia nosse
q male vite sacerdotibus do-
minus ondat q ab eis crucifi-
gatur. **A**pollomius. **V**olo.
Cesarius. Audi visionem ter-
ribilem. **C**a. vi.

Sacerdos quidaz luxurio-
sus femina pcabatur. Et
cum illi non posset habere ose-
sum dea missa corpus domini
mundissimu in ore tenuit speras
si sic illa deoscularetur q vi sa-
cramenti voluntas eius ad su-
os libitus inclinaretur. **S**i do-
minus q p Sacharia pphetaz
coqueritur de huiusmodi sac-
dotibz dicēs. Et me crucifigitis
ges tota die tali ordine male-
ficia eius impediunt. **C**u; exire
vell; de ostio eccie sic sibi cres-
ce videbatur ut laqar oratorij
vertice pulsaret. **T**erritus mi-
ser hostia de ore suo extrixit a q
a mntis inopserat in angulo ec-
clesie ea sepeliuit. **T**imes vero
visione diuinā sup se oia ven-
tura sacdoti cui dā sibi familiar
confessus est sacrilegiū. **Q**ui si
ml ad locum accēdētes reiecto
pulvere nō reperūt spem pais
h formā licet modica hominis

in cruce pendētis. **E**rat em car-
nea crueta. **Q**uid postea de
ea factū sit vel quid sacerdos
egit nō recordor q diu est ex
quo hec mihi ab Hermanno
cantore nostro cui historia sa-
tis nota erat recitata sunt. **A**-
pollomius. **D**eterior fuit iste cru-
cifixoribus Christi. **C**esaius.
Ver est q a si illi ognouissent
nūq dñz glorie crucifixissent
Iste cognitū cōtemplatā cōte-
pnendo crucifixit. **I**az tibi satis
pbatū arbitror q sbspecie pa-
nis sit ver corpus Christi et
tā a malis q a bonis sacerdoti-
bus cōficiatur. **A**pollomius.
Si sacerdotes omnes talia au-
dirēt auditisq; crederent puto
q plus q mō deifica sacramta
honorarent. **C**esarius. **S**a-
tis mirabile ē q nos homines
pro quoz salute hoc sacramē-
tū institutum est tam tepidi si-
mus cū bruta animalia vmes
et reptilia in illo creatorem su-
um recognoscant. **C**a. vii.

In villa que comele dici-
tur nocte fures eccliaz in-
frigentes inter cetera etia; scē-
mū cū corpe domini inde tulerūt.
Qui cū nihil aliud in eo pter
reliquias a pixide cū sacramē-
to repissent nil proxfus de eis
curātes eandē pixide; sup sulcū

agrilille proximi ponentes cō
fusi recesserunt. Mane cum ru
sticus cum aratro et bobus in e
odem agro araret venissent q̄
animalia iuxta p̄xide; stupen
tia steterunt. Quos cum ara
tor stimularet nec procederēt
nunc recalcitrando. nunc exor
bitando iratus ait. Quis dy
abolus est in bobus istis? Nō
enim clare videre poterat quā
a in ortu diei arabat. Diligēci⁹
tamen circumspiciens deprehē
dit ante pedes bovm p̄xidē et
serm̄um ecclesie sue iuxta illā
Tunc causam rebellionis non
ignorās omnibus i agro dimis
sis in villā recucurrit tā sacerdo
ti q̄ ceteris q̄ acta sunt referēs
Tunc omnes simul in agrum
descendentes cum cruce thuri
bulo et cereis corpus dominicu
in ecclesiā reportauerūt. Huic
processionem interfuit. Hodefri
dus p̄or de Douene qui mihi
ista recitauit. Silenter hono
rem ei. A sinu exhibuerūt de pla
tea in lutum descendendo sicut
me dixisse recolo distinctione
quarta capitulo nonagesimo
octauo. Audi nunc de vermī
culis. De apibus que basili
cam corpore dominico fabrica
uerunt.

Capitulum octauum.

Quoniam quidā cū apes mul
tas nutr; et ille n̄ p̄ficere
p̄mo passim morentur; cū
hoc remediū circūquaq; que
rēt dictū est ei quia si corp⁹ do
mini inter illas locaret mox lu
es ip̄a cessaret. Que ecclesiam
adiens et se communicare velle
simulans corpus domini sup
sit qd̄ statim a sacerdote recedēs
extraxit et in vno ex alucolis il
lud locauit. Mira dei potēcia
Vermiculi creatore agnosce
tes de fauis suis dulcissimis ho
spiti dulcissimo capellulam mi
re structure fecerūt in qua alta
reeiusdē mat̄ie ei gentes sacra
tissimū corp⁹ sup illud posue
runt. Et benedixit dominus op
ibus eor. Processu tēpis cum
femina idem vasculum aperuisset
et iam dictum oratorium cō
siderasset expauit currens q̄
ad sacerdotem confessa est ei
omnia et que egit et que vidit.
Tunc ille assumptis perrochi
anis suis ad vasculum vene
runt apes circūuolantes et in
laudem creatōis lombizantes
abegerunt. capellule parietes
fenestras. tectum. campanile.
ostium. et altare admirantes.
corpus domini cum laude et
gloria retulerunt. licet autem
mirabilis sit de⁹ in factis suis.

mirabilior tñ in hñs minimis p
dicatur. **N**e ergo aliquis de
creto tale quid presumat refe
ram tibi re terribile quaz mibi
ano preterito magra de insula
sancti Nycolay rcitauit. **Ca. ix**

Fuit i eadez insula puella
quedaz obsessa layca ta
me qua ego ibide vidi. Reqs
tus dyabolus a quodaz sacer
dote cur tato tpe taz crudeliter
Hardisa de cogeme torquere
tur p os puelle rndit. Quare
bene a optime meruit. Ipsa al
tissimu sup olera sua seminauit
Qui cu verbu min⁹ intelliget
nec ille exponere vellz. sacerdos
femina adnt. quid de ea diabo
lus dixerit expo fuit. mones ne
notaret si intelligeret. **Q**ue sta
tim culpam cofessa est dicens.
verbu bene itelligo qd nung
tn homini p me publicatu est
Rn inuacula era a ortu excole
duz suscepissim nocte quadā
mulierē vagā hospicio recepi
Cui cum dana orti mei expo fu
issez asserēs omia holera ab eru
cis deuorari. Respondit illa. **B**o
nā te instrua medicinam. Acci
pe corpus dñi a omīue illud
sicqz sup holera spgas 7 statiz
lues cessabit. **E**go misea cui ma
ior cura erat de orto : q de sa
cramēto cum in pascha corp⁹

domini suscepissim a extractu
de ore fecissim sicut edocta fue
rā. qd holeib⁹ in rmediū mibi
teste dyabolo factū est in tozm
tu. **A**pollonius. Crudelior
erat mulier hxc ministris pyla
ti qui Ihesu mortuo pperunt
ne ossa ei⁹ cōminuerēt. **Ce**
sarius. Idcirco vsqz hodie luit
maximū id pecūm a sunt cruci
atus eius imauditi. Attēdant
hanc penā 7 si non culpā qui
deifica sacramenta ad tempoā
liavel quod execrabil⁹ est ad
maleficia cōuertunt. Eciaz ver
mes si reuerēciā circa hoc sacra
mentum negligant aliquādo
pena mulctatur. **Ca. x.**

Rno pterito cu quidaz
ex sacerdotibus nostris
coram episcopo Thodeico mis
sam quotidianā de domina no
stra celebrar. In ipsa hora fra
ctionis musca grandis circa a
supra calicem volitae cepit ita
importune ut quasi vi velle in
trare videtur. Sacerdos timēs
ac tremens cu man⁹ haberet
occupatas 7 muscā exsufflarz
nec pficeret. Henricū diaconū
qui hora eadē episcopo pacē
porrigebat tussiendo crebrius
aduocauit. **T**ūc illa alacri vo
latu altius latens presūpcōis
culpam ibi luit qz p⁹ morulā

completa sumptione atque ablucione intuentem sacerdote quem turbauerat quasi lapillus in corale et calice exticta ruit. Quam diaconus de altari proiecit. **A**pollonius. Satis me delectat horum oratio. **C**esarius. Etiam dominus in simplici pane tanto sacramento assigto quam quod miracula opatur. **C**ari.

Nondum annus ut puto transijt quod hostie plures a ministris propter fissuras siue pustulas reprobate in Ebbaeo in fenestra altari contigua proiecte sunt. Accedentes vero mures omnia que erant extra circulos deuorabant litteras et que intus erant in nullo penitus ledebant. Sacrista ista confidens reputauit per miraculo. **A**pollonius. Quid est queso quod mures vel vermes in sacramento altaris comedunt? **C**esarius. Spes tamen. In illa Christus videtur et tangitur et ab indignis iniuriatur. Corpus eius verum quod sub illa latet glorificatum est. Et quia immortale est non potest corrumpi quia splendidum est. non potest a nobis videri. quia subtile est. non potest a nobis palpari. A sacerdote quidem tenetur sed non tangitur nisi mediante specie. Species

ipsa videtur. tangitur frangitur mastica faciat corrumpitur et iniuriatur. Quando aliquis hoc attribuitur corpori Christi de specie debes intelligere. Tanta est gloria huius sacramenti ut non solum bruta in quibus anima motabilis est. sed et insensibilia elata virtute eius faciant verbi causa. **C**ari.

Tempore illo quando manifestari ceperunt hereses. Albigenses quidam maligni. virtute dyabolica suffulti quedam signa atque portenta ostenderunt quibus et easdem hereses roborauerunt et multos fidelium in fide subuerterunt. Super aquas ambulauerunt et non sunt submersi. Cernens hoc sacerdos quidam fide catholice et vita religiosus sciens vera signa cum falsa doctrina esse non posse. corpus domini cum piperide ad flumen ubi illi populi suas ostensuri erant virtutes deportauit. Dixitque in audientia omnium. Adiuro te diabole per eum quem in manibus porto ne in hoc flumine ad huius populi subuersionem per hos homines tantas exerceas fantasias. **P**er hec verba illis super vndas fluminis ambulanti ut per sacerdos turbatus corpus domini in flumine iactauit magna christi potentia

Mox enim ut elementum tetigit sacramentum fantasia cessit veritatem. et pseudo illi facti qui plumbum descendentes in pretendum sunt submersi. Dixit vero cum sacramento statim ab angelis blata est. Videns sacerdos hec omnia de miraculo quidem exultavit. sed de iactura sacramenti doluit. Totam vero noctem in lacrimis et gemitu transiens manebat puerum cum sacramento repit super altare. Hec nobis eodem tempore relata sunt Aliud in mari de corpore domini contigit miraculum quod non filebo. **Ca. xiiij.**

Quando in ista magna expeditione naues ex omni parte Alemannie congregatae intrauerunt. ob causas diuersas preceptum est sacerdotibus ne in aliqua nauis corpore dominicum seruaretur. Que cum omnes iussis obtemperaret una sola nauis frisonum obedire noluit que citius inobediencie penam soluit. Dei si quidem iudicio offracta est et prius seruans corpus domini cum ceteris que in nauis erant eiecta. Domini vero alijs nauibus beneuentibus liberati sunt. Et ecce videtur eminere puerum in pelago natantem que tam celeri motu ad naues festinabat ut velificare videretur. Que cum in nauim vnarum

recepta fuisset aliud in ea visum est miraculum. Cum opculum eius esset patulum nec zona circa nodum firmatum inter vndas illas procellosas ne vna quidem guttula intraret. Hermanus decanus sancti Beronis in Colonia qui prius fuit et hoc vidit per magnum miraculo ea solus recitare. Terra enim in hoc sacramento suum recognoscit auctorem. **Ca. xiiij.**

Plebani sancte Colubeni in Colonia cum in quadam solemnitate paschali populum communicaret hostia de manu eius lapsa cecidit super pavimentum lateribus stratum. Ut autem dominus se ostenderet dominum terre sicut et maris. mox ut hostia quantum ad speciem modici posset lapidem tetigit lateris illi durici a cessit. ita ut circulus et littere in illo apparerent: quemadmodum fieri solent cum molli cere sigillum imprimatur. Sacerdos territus mox hostiam leuauit et laterem eruit. In quo cum tamen ipse quod multum alij tamen miraculum vidissent et expauescent: consilij inops sacerdos: locum tam mirabiliter hostia signatum rasit. Puluerem ponens inter reliquias. Huic miraculo Arnoldus monachus noster dicit se interfuisse. Ut etiam dominum ostenderet in aere potentiam

suam tale quid fieri permisit.

Capitulum. xv.

In villa cuiusdam prope wocabulum est. sacerdos quidam est nomine Euerhardus. Die ante annos paucos. ad ecclesie eiusdem festiuitatem uicinos sacerdotes conuocauit. Solemnis antibus eis in uespis circa altare et in sacamentibus. Unus ex eis pixidem que super altare cum corpore domini predebatur casu cecidit: et quicquid ex ea hostias excussit. Quod ubi conperunt ceteri mox organa sua suspenderunt. Querentibus eis hostias et non inuenientibus populo cuncto et foribus obsecantis. dum omnes angulos perscrutarentur nec conpererent. Unus eorum diuino nutu ambitum qui erat circa murum ascendit. ubi easdem hostias in modum crucis dispositas attendit. Erat enim idem circuitus pixidi multo altior. Obsequens aer suo domino corpus eius de pixide lapsum excepit ne super terram lateretur. Ubi ab angelis susceptum in locum illum sublimem deportatum est. Nec mihi a methilde magistra de Vsenmich relata Cognouit et ignis sacramenti huius uirtutem.

Capitulum. xvi.

Non est diu quod quedam ecclesia in provincia nostra exusta est. Cuncta omnia que cremari poterant in cinerem fuissent redacta flammis sopitis homines intrantes solam pixidem cum corpore Christi ille sam super altare reppererunt. Quod per miraculo magno sicut reuera fuit. Corrado priori loci sancte Marie et alijsque pluribus referentes. deum glorificauerunt. plurimum per hoc in fide confortati. Ecce habes ex hijs que dicta sunt euidentissima argumenta quod omni creature rationabili ut homini irrationabili ut animalibus insensibili aque scilicet terre aeri. et igni. manifestata sit uirtus huius diuini sacramenti. **Apollonius.** Satis mihi probatum est quod sub specie panis sit uerum corpus Christi. Nunc autem uerum eius sanguinem esse sub specie uini. si mihi exemplis ostendas. **Cesarius.** Pueris conuincit similes causas esse subsequentium visionum quas et precedunt. Quibusdam ut iustis forma sanguinis ostenditur ad deuotionis sue remunerationem. De sacramento dubitantibus ad confortationem. Male uiuentibus ad correptionem. Ecce exempla.

Capitulum. xvij.

Bonememorie Daniel abbas Sconauie. qñq; p̄
ceñster cū in die quadā mī
sam celebraret formā humani
sanguinis in calice vidit. Et q̄a
tūc t̄pis nō fuit sibi oīcī alicu
ius mōrlis eandē visionē neq;
q̄ sibi ad iudiciū s; ad oīolati
onē cōcessam sperauit. Huius
visionis testis est Berhardus
monachus noster aliqñ con
canonicus ei⁹ in ecclia maiori
Coloniē. Competitur igitur vi
sio h̄c visioni Bodeschali: q̄
dñm vidit s; specie pais i for
ma infantis sicut dictum est ca
pitulo scđo. Porro q̄ aliqñ for
ma sanguinis q̄busdā de sacra
mēto dubitatib⁹ oñ datur ad
cōfortacōne; s; mo sequens de
clarat. **Ca. xvij.**

Heplard⁹ sacerdos de Vun
iusdoep: cū die quadam
in ecclia dēville missam diceret
et de sacramēto ex immīssione
dyabolipiculose dubitar; qñ
v̄tum est ad oīonem dñicam
vbi calix discooptus deponi so
let. hūam cruoris specie; in illo
vidit et expauit. Ac si ei diceret
domin⁹. Si nō credis sacram
to: veritatē discas expimento
Et cū fides via sit ad specie. spēs
h̄c sanguinea te reducat ad fi

dei. durauit aut forma illa vsq;
ad sūptioē; Interfuit eīdē mīsse
Hildebold⁹ comes de L. imberg
vir fidei et ope parū catholicus.
Heplardus vero sibi timens:
ingrō Iohanni decano Aquēsi
visionē retulit. a quo illā ego
didici. Q̄ autē; huiusmodi vi
siones qñq; fiant nō solum ex
culpa sacerdotis p̄mo etiam ex
p̄idia circūstantiū s; sequens
pbat exēplū. **Ca. xix.**

Retulit mibi iā dēus ingrō
Iohānes aliā de sāguine
dñi visionem satis terribilem.
Cū in ecclia sacti Vualburgis
in Dildens beīm. vñ ip̄e oriun
dus est sacerdos missa; celeb̄r
ret nomine albert⁹. cuius qdā
p⁹ tergū eius stans. cū ea que
ibi tractabatur min⁹ crederet li
quorē ita in calice exundaē vi
dit. vt ad instar olle feruentis
supfluens tota; altaris supfici
em opiret. Qua visionē satis
est territus. et spero q̄ p̄ illam
ad fidē sacramenti sit reductus
Habeat autē liq̄; exuberans
formā sanguinis hūam. Ac si
ei vce Christi diceretur. Ego
i ara crucis p̄pter te sicut aqua
effusus sū et tu de medicina tua
dubitas. **Ca. xx.**

Iohānes past. cor. de Rase
ne frater carnal' mōghi

nostri Bernardus missam quādam die celebravit et ministravit ei scolarius quidam adultus nomine Hartuicus. Qui cum post perceptionem corporis et sanguinis Christi vinum calici infunderet. visibilis cruoris formam in eo vidit. Sacerdos vero videre non potuit. et ideo forte quia ipse in culpa non fuit. Idem adolescens clericatum deserens factus est miles et usque hodie se Christi sanguinem fundere ostendit. quia multos depredatur. et affligit. Referam tibi aliam visionem de qua in non constat utrum propter sacerdotis aliquod meritum siue culpā vel cūstāciū oñsa ē.

Hilbrandus sacerdos de Mescede iuxta Couardiā cum die quadā missam celebrare. facta transsubstantiatione sanguinem sacramentalē sepe dicto modo transformatus vidit in calice. Volens tantū miraculi habere testes duos milites ex prochiānis suis quidē misse ei itererāt aduocavit. Qui cum non vinū sed cruoris speciem cū sacerdote vidissent expaūerunt valde. multum tamen confortati sunt in fide. Apollonius. Satis expeditus fuit de sacerdote et circumstantibus.

hūmīor si aliquando huiusmodi miracula contingunt propter eos qui pntes sunt. **C**esarus Etiam frequenter. **Ca. xxi**

Sacerdos quidam in dioceſi Coloniensi. quadā die missam celebrans iusto dei iudicio calicem cum sanguine in canone fudit super corpale. Quod statim humani cruoris cepit formam. Cūq; dicta missa sacerdos nimis merens super calicem illud crebrius lauiſſet rubium colorem abluere non potuit. Tunc amplius territus oraciones omnibus suis prochiānis instituit. corporale lauit. hū non profecit. Quo viso tollens secum sacrum lintheum Rodolphū scolasticum Coloniensem. virum magni nominis acceſſit casū exposuit. corpale ostendit et quod nullo liquore color ille sanguineus ablui. nullaq; arte siue oratione potest deleri. contestatus est Cui ille sicut vir prudens respondit Est ne aliquis in prochiā vīa quā de hoc sacramento dubitat? Rūnt sacerdos Est quādam inclusa quā frequenter inde dubitat? At ille Oñdite illi forte idēco de? vestigia sanguinis in hoc corpali delei nō sūnt quā eis vis illa in fide roboret? Quod factū fuisse expaūit mīser et credidit.

et de pristinu colore in litheo
reformauit. **Ca. xxiij.**

Simil casus contigit apud
nos. sine tamen dissimili.
Cum sacerdos quidam in ecclesia cui
ius nomen excoit sicut a sacerdo
tis missa; festinant et negligenter
diceret calicem fudit. Timens
vero pro tanta negligentia si ad
aures platorum deueniret; diuici
ab altaris officio suspendi casum
suppressit. Dictaque missa corpe
rale complicauit et abiit. Estimabat
enim quod nemo uidisset. Erat
enim sacerdos ille et forte adhuc
est male vite. Vagus et negli
gens valde. Capanarius vero
quam negligentia minime latueat
post discessum sacerdotis corpe
rale reuoluit. et ecce sanguis ru
bens ac madens in omnibus parti
bus per quas liquor calicis de
fluxerat apparuit. Territus ho
mo de tam mirabili visione statim
Colonia cucurrit. Conradum nunc
prepositum maiorem; tunc decanum
ceterosque priores conuenit. Et
quod predicto sacerdoti contigerit
quid uiderit per ordinem reci
tauit. Cui preceptum est ut tali
die allato secum corporali. Coloni
am rediret. ut et ueritatem pleni
us agnoscerent. et qualiter de
tanta negligentia satisfaciendum
est plenum deliberaret. Ego eo

de tempore ueni Colonia. et fecitata
fuit mihi omnia hec a Bernhar
do maioris ecclesie canoico. Quid
veropost hec actum sit non intelle
xi. Est ne tibi adhuc satisfecit;
tot et tantis exemplis an adhuc
plura requiris? **A**pollonius
Sic mihi satisfecit oratio tua ut
iam non dico credam; sed quod apertius
est scientia post consecrationem sub spe
cie uini uerum esse sanguinem Chri
sti. Cum enim apostolus dicat fide
esse substantiam rerum sperandarum argu
mentum; non appertum. quod visu tam
manifeste ut deum est percipi
tur iam non creduntur. sed sciuntur.
Quod sub tam multiplici testimonio
visum est me uidisse reputo.
Cesarius. Adhuc subiungam duo
exempla per que cognoscas quod etiam
quicquid dominus in simplici liquore
operetur miracula ad honorem
tanti sacramenti. **Cap. xxiiij.**

Sacerdos quidam; sicut mihi
alius quidam; religiosus
sacerdos retulit infirmum aliquem
visitauit. Erat idem infirmus lapsus
admodum religiosus. Qui
ait sacerdoti. Domine mihi hodie cele
brastis? Respondente illo. Etiam. E
grotus subiunxit. Peto ut man
eas quibus tractastis sacrum Chri
sti corpus et sanguinem coram me
abluatis. Eritque mee infirmitati
et eadem ablutio antidotum. Quod cum

fecisset. aqua in cratera munda
recepta est. De qua cum bibisset
infirmus residua in cistam
poni iussit. et diligenter opiri.
Postea cum eandem aquam requireret
puer ad cistam accedens non
aquam in cratera. sed purum
sanguinem reperit. Quo illato
pro sacerdote missum est. a quo
in ecclesiam deportatus. inter
reliquias positus est. **A**pollo
mius. Quid sentis de sanguine
istius? **C**esarius. Non credo
fuisse Christi sanguinem. quia
aqua in illum minime vertitur.
nec vinum quidem absque deita
sacerdotis benedictione. Deus
vero ob deuotionem hominis.
elementum mutauit ut ostenderet
quod eundem sanguinem quem
sacerdos continue sumit in eccle
sia sacramentaliter. fidelis quisque
in omni loco possit sumere spiri
tualiter. **Ca. xxv.**

Quedam nobilis femina
de Entenich sicut a quo
dam educta fuerat. terciam ab
lucionem ex digitis sacerdotis
in pane recepit. credens si ean
dem per quatuor partes agri sui
reconderet. quod nulla aeris inter
peries vel grando segetes lederet.
Paneque interim in scrinio suo re
ponens. Dum tempe oportuno
accederet. quatinus eum per agrum

suum diuideret. in sanguinem
coagulatum eum vidit conuersum.
Territa nimis marito eum on
dit atque sacerdoti. Pro qua re
omnes a prioribus Colonien
sis civitatis. sacerdos satis punitus
est. illis vix se excusantibus quod
nullum forte in causa malefictum. Non
enim placet deo. si ad aliquem versus tem
pales sacramenta illa outantur.
Apollonius placet quod dicis.
Nunc peto ut exempla proferas de
digne officientibus. **C**esarius.
Prius tibi ostendere volo qualem esse de
beat vita sacerdotum digne confi
cientium. **Ca. xxvi.**

Gloria vite sacerdotalis in
duobus precipue consistit ca
stimoniam videlicet et sanctam. Debet
ei castus esse et liber. Exemplum casti
monie habes in Zacharia patre Jo
hannis de quo Lucas sic ait. Et
factum est ut impleti sunt dies
officii eius. abiit in domum suam.
Vicis sue tempore pontifices tem
pli tantum officiiis mancipati
non solum a complexu uxoris. sed etiam
a domo et ingressu abstinebant. No
stris autem sacerdotibus a quibus
non carnalis successio. sed spiritalia
perfectio queritur qui quotidie pasto
rent esse altari perpetua castitas in
dicitur. Quod si liberatus esse debeat
testis est. Malachias: qui di
cit. Angelus scienciarum est.

et legem ex ore eius requirerent
 Hinc est quod **Neli** sedebat ante
 fores tabernaculi ut responderet omni
 quenti. **Audi** quid illitterato
 sacerdoti per **Osee** dicatur. Quia
 tu sciam repulisti: repellam te ne
 sacerdotio fungaris mihi. **Apollonius**
 Rursum quid sacerdotes
 illitterati repellendi sunt a do
 mino? **Cesarius** Non habet quod
 deus scire exterioris. habeat
 ut predictum est lumbos pre
 cinctos et lucernas ardentes in
 manibus id est opera bona. Quod
 si sibi omittos illuminare non
 valet verbo predicacionis. ad
 diuinum amorem illos accedere
 studeant exemplo bone conuersa
 cionis. Introiens sacerdos ad al
 tare lauare debet faciem et ma
 nus. Id est maculas cogitacio
 nis. locutionis. et operum. In labro
 eneo: quod fecit **Moyſes** ex spe
 cul mulierum. Aqua est otitio
 manuum et offitio. Quod illa ab
 luit: ista abstergit. Specula
 mulierum sunt exempla sanctorum animarum
 maxime fides scilicet **Abrahe**. obe
 diencia **Isaac**. lenitas **Jacob**.
 Mansuetudo **Moyſes**. humili
 tas **Dauid**. zelus **Nelye**. pietas
Iosue. castitas **Daniel**. In hijs
 si sacerdos se considerauerit facile
 cognoscet suam imperfectiōem
Apollonius Qualis esse debet

conficiens satis ostendisti. Nunc
 me expedias in quibus consistat po
 tentia conficiendi. **Cesarius**
 Que de hijs legi vel audiui
 paucis explicabo. **Ca. xxvii**
Quia exiguntur in sacerdo
 te ut possit conficere. ordo
 verba intencio. Quartum est sba
 panis et vini. **Apollonius** Quid
 si in calice post benedictionem pa
 nis vinum per negligentiam non
 est in calice? **Cesarius** Ex co
 suetudine ordinis nostri cogi
 mur credere ibi esse corpus Christi
 quod benedictione panis non
 repetimus hic calicem. Simile se
 cio si sacerdos per placationem verbo
 rum illorum. Hoc est corpus meum
 subsisteret. neque calicis benedi
 ctione perficere possit. **Magister petrus**
 et sequaces eius hoc non
 concedunt. dicentes non posse fieri
 transubstantiationem panis in cor
 pus Christi donec plata sint
 hec verba. Sic est sanguis et cetera
 Quibus multi doctorum contra
 dicere videntur in suis scriptis
 similiter et verba euangelica.
Prius dominus benedixit porri
 gens illum discipulis ad mandu
 candum. iam non panem: sed corpus
 suum. Posteaque cenatus est aliquo
 intervallo iterum benedixit ca
 licem. Quis dicere audeat ibi
 non fuisse corpus Christi nisi

calice prius consecrato Nullus
omnino **A**pollonius Est ne
in tali casu sanguis Christi
Cesarius. Etiam non in calice
sed in corpe. Non enim corpus
Christi est sine sanguine Nec
tamē inest per conuersionem.
quia ante prolacionem horū
verborū. hic est sanguis vinū
nō est conuersum in sanguinē
Apollonius. Da mihi exem
plum q̄ sub specie panis sit
corpus Christi anteq̄ calix be
nedicatur **C**esarius. Sup
ius capitulo secundo habes ex
emplū in visione Bodescalchi
qui mox prolatis hīs verbis
Hoc est corpus meum. vidit
Christum in forma humana
Apollonius Si statim Chri
stus est ibi totus supflue vide
t̄ mihi calix consecrari. **C**e
sarius. Sub duab⁹ ergo spe
cieb⁹ celebrat hoc sacramētū
ecclesia. vt anime a corp⁹ sus
tēpcio in Christo vtriusq̄ li
beracio in nobis significetur.
Nec pl⁹ sub vtraq̄. nec min⁹
sub altera tm̄ sumitur hoc sacra
mentū. Eadē enī racō est vt ait
Dilais in corpe Christi que in
māna p̄cessit. De quo q̄ pl⁹
colligebat. nō amplius. h̄bat
nec qui minus pauerat. min⁹
inueniebat **A**pollonius Satis

de hīs expedit⁹ sū. **C**esari⁹.
Nō inutiliter hīs premis vi
deamus quātū gracie a glorie
mereant sacerdotes digne cō
ficientes. **Ca. xviii.**

In hemmenrode sacerdos
quidā senex Henric⁹ no
mine añ paucos menses defun
ctus est. vir scūs a iust⁹. qui a
mīs plurimis in eodem cenobi
o fuerat sacrista. Hic cum die
quadam in choro cōuersorum
ad altare scī Johānis baptiste
celebrar; quidā ex cōuersis cir
cūstantib⁹ saluatore in effigie
hōis in māibus ei⁹ otēplat⁹ ē
Ipe tñ sacerdos n̄ vidit Nec m̄ re
tulit qdā ex senioribus domus
illius. **Ca. xix.**

Quoniam in eodē claustro et
ad idem vt puto altare
dominus Hermann⁹ die qua
dam missam diceret Henric⁹
conuersus de Hart cuius sup̄
sepe meminī. in canone colum
bam miri candoris iuxta cali
dem vidit residentem. Vidit
a ante sumptionem infantem
pulcherrimum qui ex manib⁹
eius vsq̄ ad summū cruce
ascendere visus ē. Qui mox
descendens sub specie panis a
sacerdote sumptus est Ex qua
visione colligitur q̄ sub specie
panis sit veritas corp⁹s dñici.

et q̄ illa ineffabilis tr̄substa-
ciatō autoitate fiat spiritus sc̄i
Hermānus vero visionē non
vidit. **A**pollonius. De malis
sacerdotib⁹ questio mibi nul-
la est. quare aut̄ boni sacerdo-
tes eū quē in altari eē credūt nō
videant satis ammiror. **Ce-**
sarius. Vt nō vidēdo. s̄ creden-
do amplius mereatur. fides vt
ait **G**regorius nō habet meri-
tum cui humana ratio p̄bet ex-
pimentū. Cū idē **H**ermān⁹ tūc
prior existēs in **H**ēmērode no-
de quadā infra matutias deus
orass̄ vt sibi reuelare aliquid
dignaret̄ de statu suo morvē
rehēdēs oculos clausit quidā
ei assistens forū i quali cūbi
a cōiūatib⁹ portari solent ar-
gētēi oñdit. Ipse vero sic mibi
retulit oracōis premisse remi-
niscens. cū intra se diceret. quō
p̄tinet ad statū tuū visio fori
hui⁹ ille statū supiorē; thēcam
cui⁹ cacumē in nodū desēbat
manu suspendit. et ecce vidit
pixidē domnici corpis catēna
aurea ex eodē nodo depēdente;
Sicq; visio disparuit. Et o g-
nouit prior corpus fuisse dñi
cum qd̄ iugiter in thēca sui cor-
dis p̄ memoriā circūferre cō-
fuevit. speras ex hoc suū statū;
in oculis dñi min⁹ eē despectū;

Quātum in sacerdotibus dig-
ne celebratibus grā ascendat.
et merita crescāt visiones sub
iure declarāt. **Ca. xxx.**

Nouū quendā sacerdote;
ordinis nostri qui hanc
gratiam accepit a dño ut quoci-
ens cū deuotione missam cele-
braret p̄ totū canonē vsq; ad
sacramētū p̄cepce; i aē ad mē-
suram pedis vnus se stare sēti-
at. **N**ec mirū deuotio em̄ ignea
est et semper nititur sursum; nec
magis p̄do: si qñq; sibi attra-
bat suū exterius domiciliū. In-
terior vero eius casa siue domi-
ciliū mensē. In qua maiorem
habet potestātē q̄ illud i celis
s̄bleuat. Cūq; tātam gratiam
ab alio quodā sacerdote eius
amicissimo cōpisse; scire volēs
veritatē nō absq; timore ab ip-
so cepi sciscitari que audieram
Quū statim rubore pfusus. eū;
me cōfundē nollet ita eē cōfes-
sus est. **Q**uando festinant a fi-
ne deuotione celebrat vel quā-
do strepitu circumstantiū impe-
ditur. p̄cedā ei gratia s̄trahi-
tur. **A**pollonius: Quantum
ex hīs collego sumū silentiū
sacerdotis deuotio i missē silentio
requirit. **C**esarius **V**erum
dicis. si sacerdos legalis oratu-
r⁹ p̄ salute populi sol⁹ int̄uit

in sancta sanctorum et omnis
populus sicut de Zacharia
legitur erat foris expectans.
hora incensi ne orationem impedi
ret. quanto magis sacerdos
gratie qui non iam corruptibi
levna gente sacrificium. h. pro
totius mundi salute pater of
fert filium. summam in altari
pacem requirit et silentium.
Vnde et beatus Ambrosius p.
euangelium monere solebat
populum ut a tussi et omni in
quietudine se temperaret tem
pore canonis. Q. vero deuoci
o ignea sita sursum nitatur ut
prefatus sum sequens visio de
monstrat

Capitulum. xxxi

In villaio Erabancie an
te hoc biennium moech.
quidam defunctus est nomine
Ulricus iuuenis disciplinatus
et valde graciosus tam corpore
quam mente virgo. Die cum i na
murco die quinto decimo ante
mortem suam missam celebra
ret sicut mihi retulit loci pre
dicti prior. Venerabilis inclu
sa. Vda nomine cui deus multa
revelare consuevit. globum igne
um super caput eius conspexit. E
rat enim tunc temporis Bran
giarius. Qui cum infirmus
in extremis ageret et abbas de

ess. dixit ei quidam ex circum
stantibus. velletis dominum ab
batem modo videre. Etiam inquit Val
de illum videre desidero ut preses
ogaudere possim mihi eunti ad
nuptias. Et adiecit. Cras habe
bitis propter me festum sancti; du
as missas. Q. ita factum est. Na
altera die dicta missa in conuen
tu. Post primam erat enim ka
lendis octobris. animam vgi
neam efflauit. que a celestibus
parymphis suscepta in ethere
um thalamum ad nuptias agni
et ad amplexus sponsi deducta
est. P. tertia vero celebrata pro
eo missa solemniter in conuen
tu. secundum quod ipse predixerat terre
commendatus est. Et sicut mihi
dixit dominus. Wilhelmus
nunc abbas vilariensis. tunc
prior ibidem ne vnum quidem pec
catum mortale deprehendere
potuit in eius extrema et gene
rali confessione. fuerat siquidem
magne spei. Iuuenis vultum
habens angelicum. moribus
bonis adornatus. natione Co
lomenfis. predicti vero sacer
dotis personam mihi prodere
non licet. Est enim vir tante
perfectionis. ut tanta gratia
dignus sit et verbis eius non
credere. si tibi propalaretur sa
cilegium iudicares. Apollonius

Utrūquā quantū ad predictam
visionē; simile; iudico sancto
Martino. De cuius capite cu;
altare bñdiceret etiā glob⁹ ig
neus emicuit. **C**esarius. In
utroq; signū fuit m̃gne deu
otiomis cui⁹ auct⁹ spiritus san
ctus est qui i igne sup aposto
los appuit. Vñ n̄ immerito a
sacerdote añ canonē sursum; cor
da habere monem. **Ca. xxxij.**

Aliū idē notū sacerdo
tē cui accedenti ad altare
tātā; dñs sepe cōtulit deuocōez
vt eēt vent⁹ eius sicut scriptū
est in Job quasi mustū absq;
spiciulo qđ lagūculas nouas
disrupit Et sicut ipse mibi con
fessus est adhuc enī uiuit tam
vehēntes motus nōnunq; in
corde eius deuotio excitauit: vt
pectus disrūpi videretur Opte
bat eū motus eosde; propter
circūstantes reprimere. Que
peccatorū vincula huiusmodi
impulsus n̄ disrūperēt. Huic
ogruūt id dauiticum. Disrupi
sti vincula mea tibi sacrificabo
hostiā laudis et cetera. **A**pol
lonius. Puto qđ valde mundis
manibus sacrificent qui tam
flāmeum pectus habent. **Ce**
sarius. Qđ huiusmodi sacerdo
tes nō solū mundas s; lucidas
tpe sacrificij manus habēt exē

pla seq̃ncia declarat. **Ca. xxxij.**

Quā die quadā sacerdos
quidā; in monte sancte
Vualburgis missa; celebraret
religiosa virgo Rigmūdis cu
ius memini in distinctōe octa
ua. capitulo septimo p⁹ tergū
eius stans: hostiā in eleuacō
ne tā lucidissimā vidit et tā;
pspicuā ac si fuisset crystallina et
radio solari plustrata. Nec im
pediebāt pollices sacerdotis q̃
bus hostiā; tenebat in aliqua
parte hostie claritatem. qđ ea
de grā pollices dotabatur. Nec
du; tamen scām ibi fuisse puto
trāsustanciacionē. Vocabat⁹
autē sacerdos. Vuilhelm⁹ etate
quidē iuuenis. s; vite regulāis
in capella iux. Russia; pfectus
Visionē hāc Richmūdis ipa
supriori nostro Berlaco retu
lit. et ipse mibi. **A**pollonius
Si tanta clāitas fuit in pane
vt opiaris benedcō puto m̃g
num eē fulgore in ipso corpore
dominico. **C**esarius. Hoc se
quēs visio p̃dit. **Ca. xxxij.**

Quā eadē Richmūdis
sicut ab eius ore audiuit
in predcā ecclia ad missam ma
tutinalem staret infra canonē
circa sacramentū maximā con
tēplata est claritātē. Putans
p̃mo qđ radius solis p fenestrā

demissus altare illustraret ppi
us accessit. et ecce clauitas eade
sensim se oculis eius subtraxit
Et intellexit statim qd lux eadem
fuit ex claritate corporis Chri
sti non ex sole naturali cuius or
tu eadem hora longe precesse
rat. De ipsa vero Richmunde et
de eius deuotione circa illud sac
mentum mira dicturus sum. Quoniam
vero gracia conuerti accedebat
ad altare aliquando ante percepti
onem. aliquando post latebat te
nebatur. trahebatur. nunc men
tis excessus. nunc corporis defectus
incurrere ita ut dicere posset
cum Iheremia. Factus est quasi ig
nis flammigerus in ossibus meis
et defici sufferre non sustinens
Videntes hec sacerdotes sepe
turbabantur et circumstantes
admirati sunt. Nec de sacerdotibus
digne celebrantibus deum suf
ficient. Vis nunc audire aliqua
de hijs qui digne accedunt et
tamen sacerdotes non sunt?
Appollonius Volo et desidero
valde. Cesarius Quantum apud
deum mereantur gloria et dulcedi
nis quantum gracia et fortitudinis
quantum salutis et honoris dig
ne communicantes siue commu
nicare desiderantes varijs tibi
pandam exemplis. De femi
na religiosa Erabantie: qua

Christus suis proprijs manibus
communicaui.

Capitulum. xxxv.

Quando duo anni sunt elap
si quod quedam religiosa fe
mina in Erabantia. Vdano
mine de villa que Thorimbais
dicitur ardentem nimis comuni
care desiderans gram eandem sibi
a sacerdote suo impitri humili
ter et instanter postulauit. A
quo repulsam passa dicente il
lo non debere feminas laicas p
libitu suo communicare sed certo
tempore fleuit et ingemuit. Cu
ius ardorem sumus sacerdos at
tendens non diu passus est eam
fraudari a desiderio suo. Eadem
enim nocte cum in stratu suo iaces
vigilaret et orationibus vaca
ret saluator cum multo splen
dore cubiculum eius ingressus.
Diridem in qua corpus eius in
ecclesia solebat poni proprijs manibus
portabat. Erat quoque cir
ca eum flagrantia miri odoris
et multitudo angelorum in cir
cuiu eius qui concorditer can
tabant anthiphonam. Spe
ciosus forma pre filiis hominum
et cetera. Cumque illa tractata ad
tantam gloriam stupet stans
coram ea dominus ait. Quia sa
cerdos ille corpus meum tibi
negauit nec te conuicere voluit

ego meis manibus te coicabo
Quod fecit hostia una; de piri
 de tollens. Sicque recessit. Eant
 aut alia femina religiosa eius
 socia. in eodem cubiculo iacens et
 ipsa vigilans. quod omnia que di
 cta sunt vidit. **Q**uod cum ignora
 ret altera estimans eam sopore
 fuisse depressam mane sciscita
 ta est ab ea. utrumque aliquod vi
 disset. **Q**ue respondit. Eiam huc et
 huc de te vidi. **T**unc circior de
 visione effecta mox etiam in
 travit. altare adiit sacerdotem
 per quasdam verborum ambages
 quid de corpore domini facere vel
 ubi illud ponere soleret interro
 gavit. **C**ui cum locum ostendisset sub
 iecit. **O**si mihi semper hic liceret ve
 lari et respicere ad locum hunc
 semper. **P**etivit etiam sibi thecam
 referari. **Q**uod cum factum fuisset ait
 sacerdoti. **N**ostis domine: quot
 hic repositis peticulas. **S**ic
 enim hostias vocare solent. **R**espon
 dente sacerdote. **E**tiam optime
 subiunxit mulier. **R**ogo ut nu
 meretis illas. **Q**uod cum ille fecisset
 et una minus repisset. ex nimio
 terrore pene amens effectus:
 corruit et fleuit. **C**uncta siquidem
 firmacula tam sermone quam piri
 dis salua inuenerat. **T**unc cum femi
 na consolata. quod viderit vel quod
 de hostia actum sit exposuit. mo

uens ne de cetero a tanta gratia tam
 vehemens desiderium repelleret
Dec nobis relata sunt a Johan
 ne monacho nostro. qui eodem
 tempore de predica villa wimens ve
 raciter ea ibidem contigisse cog
 nouit. **A**pollonius. **B**onum est
 sit gloria domini de loco sancto
 suo. **C**esarus. **N**on minus
 glorie est quod sequitur et si non
 tam manifestum. **C**. Ca. xxxvi.

In villa Lubtelare quod du
 bus mulieribus distat a
 Colonia vidua quedam bone
 sta et religiosa erat. **H**ildegun
 dis nomine amica domini Henri
 ci abbatis nostri. **D**ec more ei
 vidue euangelice pene nunquam
 recedebat de templo ieiunium et ob
 secracionibus seruans deo. **N**a
 tebat autem filium militem iuue
 nem nomine **W**ilhelmum; a quo
 modicum ei impendebatur hono
 ris amoris et consolationis. **E**t
 cum abundaret immemor na
 ture finebat illam egere: mul
 tis modis eam exasperans. **N**on
 est recordatus scripture dicen
 tis. **M**aledictus a deo qui exa
 sperat matrem. **S**imilia perpressa
 est a nuru uxore filii. **Q**ue cum
 infirmata ad extrema deuenisset.
 dixisset ancille. **F**ac me ha
 bere sacerdotem ut coicem illa
 verba ei detulit ad nuntium dicens.

domina mea petit sacerdos tem.
Cui illa sub stomachando res-
 pondit. In ebdomada ista ac-
 cepit corpus domini et tamen
 videtur mihi qd adhuc viuat.
 Et adiecit indignando vade vo-
 ca illum. **Q**ui cum venisset cu
 corpore domini ait ifirma **Q**ua
 re venistis domine. **R**esponden-
 te sacerdote vt communicēus
 Respondit. dominus meus cu
 ius corpus petui iam hic fuit
 presencialiter et suis manibus
 me communicauit. **E**x hoc nū
 qd suscipiam illud ab homine.
Post aliquot vero dies defun-
 cta est. **E**t quia scriptū est **Q**ui
 non honorat patres et matrē
 non letabitur in filiis. domini
 eadem ebdomada wilhelmi p-
 mogenitum extinxit reliqui ve-
 ro eius liberi cum fere essent du-
 odecim secundum ordinem inf-
 breue tempus omnes defuncti
 sunt. **D**e couerso. **L**iuonie q
 coicare desiderās hostiā repit i
 ore suo. **C**a. xxxvij.

Retulit nobis dominus
 Bernhardus de Lippa
 abbas Liuonie nūc episcopus
 ibidem rem satis gloriosa; **C**ū
 quidam si bene meminī couer-
 sus qui nuper fidem suscepit
 monachos communicare vidis-
 set et sibi hoc minie licere cog-

nouisset. Stans cō altare cōi-
 candi desiderio suspirauit. **E**t
 ecce pius dominus sine sacerdo-
 tis ministerio de altari per sacri-
 mentū descendere dignatus est
 in os eius. **Q**ui mor hostiam
 apto ore ostendēs acām tante
 gratie manifestās. cūctos qui
 aderāt in stupore conuertit. **E**-
 ādem em hostiā defuisse rēpert
 in altari. **S**ile huius cōtigit an
 hoc biennū qd tāto erat mira-
 bili. quāto sensui humano p-
 fundius. **C**a. xxxviii.

Erkēbaldus de Surbay
 vir nobil erat potestā-
 tus amato iusticie vt nullām
 iudicis respiceret psonā. **D**ie
 cū grauitate infirmaret lectoq;
 decubēt in priā cameā tumultu
 clamoresq; femineos audiuit
Qui cū de cā sciscitaret nll qd
 cūstantium veritatē dicē p-
 sit. **T**ūc mittēs vnū ex pueris
 ait **P**recipio tibi sū intermina-
 cōe oculor tuor vt dicas mihi
 merā veritatē **C**ui ille pauens
 rēdit. **D**omine domicellus me
 filius sororis vre feminā vi op-
 pme voluit a hxc fuit cā clamo-
 ris. **A**d qd vbu valde omotus
 dixit militib. **I**tea suspēdite il-
 lū **M**ilitēs obediēciā simulātes
Postq; egressi sunt dixerunt
 adinuicem. **S**i occiderimus

iuuenē hūc nobile; a dominus
 noster sicut opabile est mor
 tu? fuit vlt morte multabim
 vel erimus extores. Omnia ta
 mē iuueni intīnates a vt pnci
 e auūculi se sbratleret omonē
 tes post horas aliquas ad do
 minū suū ingressi se eius iples
 se mādatū affirmauerūt. Qui
 to vero die iuuenis estīmans
 auūculū de culpa eē placatū vlt
 iminē corē apto ostio itrosperit
 Quē vt infirmus cōspexit vbis
 blandis iū se sedere precēpit
 Vno vero brachio collū eius
 strīngēs a māū altera cultellū
 suū clam extrahens. guttū ei?
 infixit a occidit. Qui cū plan
 ctu a dolore multoz elatus to
 ti puīcie incussit horrorem.
 Sed a Erkenbaldo additus
 est dolor dolori adeo vt iualet
 cete infirmitate p episcopo mīt
 teret petens sacru sibi corpus
 deferri. Qui eū; vniū; ille eū;
 multis lacrimis a cōtritiōe cor
 dis oia peccata sua ofessus est
 tacita tam iuuenis interfectōe
 Sup quo episcopus irat? rñ
 dit. Quare sbratleretis parricidi
 um qd cōmisistis in cognatu;
 vstrū; dicente illo fuit ne hoc
 peccatū; sbratleret episcopus. Eci
 am crudele mīmīs. Et ille. Ego
 neq; pētī iudico neq; a deo in

remitti de posco. Rñte epō. Ego
 vob; Christi corp? nō tradā n
 parricidiū idē cōfiteamī. Sub
 iūxit vir nobil. Sciatis domi
 ne me illū occidisse ex aliquo
 rācore siue motu ire. Sed solū
 modo ex dei timore zeloq; iusti
 cie. Quāquā aliquis filiū sozo
 ris pl? diligere potuit q; ego
 illū dilexi. Si mibi corpūs do
 mi mei negaueritis ego illi cor
 pus a animam meam cōmitto
 Det em̄ dixit a egit propt? exē
 plum ne iusticie a iudicio dero
 gare videretur. Vix enim pon
 tīfex limē domus egressus fue
 rat. a ecce egrotus eū; reuoca
 uit dicens. Reuētiminī dñe epis
 cope reuertimī. Videte si i pīx
 idē hēatis corp? Christi. Qd
 eū; fecit nec aliquid in ea rep
 it; subūxit ille. Ecce quē mibi
 negast; ipse se mibi non nega
 uit. Apparuitq; hostia in ore ei?
 Et impletū est in eo qd p sapi
 entē dictū ē. Diligite iusticiā
 qui iudicatis terrā. Sēte de
 domno in bonitate a in simpli
 citate cordis quērite illū qmā
 inueniuntur ab hīs qui nō tem
 tant illū. apparet aut eis qui fi
 dem habent in illū. Epūs vero
 pauens tantū miraculū vbiq;
 diuulgauit p quē etiam qbus
 dam abbatib? ordinis nostri

innotuit qui anno preterito
illud in capitulo generali reci-
tauerunt cunctis dominū glori-
ficantibus. qui facit mirabilia
magna solus. **A**pollonius.
Valde me letificat horum rela-
tio. **C**esarius **A**duerte nūc
quanta sit in corpore Christi
dulcedo **D**e corporali dulce-
dine sanctimonialis quam per-
cipit in sacra communione.

Capitulum xxxix.

Noui quanda; sanctimo-
nialem ordinis nostri.
que illam a domino accepit g-
tiam vt quando communicat
tantam ex ipso sacro corpore
dulcedinem sentiat ac si mel re-
cipet **N**on saporem panis sed
mellis vt dixi in masticacione
sentit tota illa die maxime an
percepcionem cibi corporalis sa-
liuam habes mellisluam. **N**ec
mirum legitur enim de mana.
q; gust? eius fuit q; si simile
cum melle. **E**st autem eadem
sanctimonialis virgo vite ve-
nerabilis cuius personam sup-
primo. eo q; adhuc viuata se
prodi non permittat **C**a. xl.

Similem gratiam a forte
maiores audiui collata
fuisse domie Alep di prime ab-
batisse **M**onasterij ciuitatis
Vuest falie **D**e quotienscuq;

corpus domini a sacerdote sus-
cepit non panis soliditatem.
inter dentes. neq; panis sapo-
rem intra fauces sensit. sed ip-
s; sacramentum quasi fau; mel-
lis sine masticacione per gut-
tur eius in ventrem defluxit.
sic vt mira suauitate omnia e-
ius interiora replent **Q**uando
defuncta est dominus floren-
cius abbas de Campo sancte
Marie qui pater eius fuerat
spiritualis atq; confessor post
sepultura ei? oibus q; confluere
rat eandē grām p̄dicauit. **A**-
pollonius? **S**i de cadauere leois
vt legit? in iudiciū egressa ē dul-
cedo n̄ miror si de corpore xpi qui
ē leo de tribu iuda dulcedo eg-
dit. **C**esai? **I**uste moueris
videt? huic bte cōgruisse illud
sp̄si i canticis canticor fau? distil-
las labia tua sp̄sa sbaudis ē
tibi corp? meū. **A**pollonius?
Que tibi videt? fuisse cā illi? dul-
cedis i sacm̄to atq; liq̄fcomis.
Cesai? **A**rdor p̄fē caritatis
q; estuabat **N**ā cū esset naturalit̄
vel poti? ex abstīnēcia labori-
bus semp pallida atq; macilē-
ta quociens eam cōmunicare
cōtigīt. ita inflāmabat? vt facies
illi? igneo colore resplenderet
Legitur in exodo q; in calefec-
tesole liquefiebat manna.

Mana sua dulcedine atq; albe
dine significat Christum qui ait
Ego sum panis viuis qui de ce
lo descendit de quo et in psalmo
scriptum est. **P**anem angelorum manam
ducauit homo. **S**ol quia calet et
illuminat perfecta caritas est. **S**i
ei manam liquiebat in calefcente
sole non minus si eius significatum
dulcescit et liquescit in ardescente
caritate. **E**t licet in sacra comione
huiusmodi dulcedo corporalis
sive liquifacio sit rarioz non tam
ea dulcedine seu liquefactione
que in anima fit spiritualiter est sa
lubrior. **B**ene christi dulcedine
seferat qui ait. **D**ulcis et rectus
dominus. et in alio loco. **Q**uoniam dul
cia faucibus meis eloquia tua
super melori meo. **D**e liquefacti
one sponsa dicit in canticis. **A**nima
mea liquefacta est ut dilectus
locutus est. **A**pollonius **P**la
cet quod dicis. **C**esarius. **C**or
pus dominicum manam est absco
ditum: omne delicamentum in se ha
bens et omnis saporis suauitatem
Apollonius **S**i tanta gratia
est in sacramento altaris quid
est quod alij alijs rarius comicant?
Cesarius. **Q**uidam se subtri
bunt ex humilitate indignos se iu
dicantes. **A**lij minus curant vel
propter morsum oscie accedere
non audent. **P**riores spirituali

ter communicant: sequentes mag
na gratia se priuant. **Q**uid am
funt qui a libentur communicant
et tanta gratia se dignos exhibent
huius beati sunt. **D**onatur duos e
quales esse in caritate. et vnus sim
pliciter ad Christi corpus ac
cedat alter vero simpliciter di
mittat in comunicatione sicut credo
intendit caritas et sit in eis mor
meriti inequalitas. **A**pollonius
us. **V**n hoc probas? **C**esari
us. **M**ana non descendit sine roze.
neq; Christi corpus a bonis su
mitur sine augmento gratie.
Quod bonum sit bonis communicare
duobus tibi exemplis pandam
sequentibus. **C**Ca. xli.

In clauetro cum sepe me
mini sicut mihi scripsit quod
da ex sacerdotibus domus eiusdem
In quadam solemnitate natiui
tatis domini fratres ad sacram com
munionem se preparabant Cumque
pace iam acceptum post Agnus
dei terreit moris est percuberet
vidit frater quidam puerum. **I**he
sum non tamen quasi recentem na
tum: sed in cruce quasi passum
cuius omnia vulnera cruore stilla
bant quem tamen calix stans subter
positus totum recipiebat **V**nde
frater ille tantis fumendis sacra
mentis se indignum reputans ad
superiora stalla diuertit alijque

innuentibus ut procumberet se non processurus signauit. Pri-
ma autem tanta alius ad ca-
pitulum exeuntibus ipse ad o-
rationem faciendam ut quidam
facere solent diuertit. **D**emum
q3 ad altare sancte crucis oraci-
onem intendit. et videbatur ei te-
pus breue pre deuotionis mag-
nitudine. **C**um q3 orationem p-
traheret et abire tempus non se-
taret. apparuit ei beata dei geni-
trix. et alloqui eum dignata est.
Cur inquit hodie sacrosanctum
corpus et sanguinem dilecti fi-
lij mei non sumphisti? **A**t ille in
ore sed corde se indignum cla-
mabat. **A**d quod beata virgo
respondit. **T**u te indignum co-
gitas et quis putas. tanta re-
dignus esse potest. **H**anc igitur
offensam tibi condonabo. sed
vide ne de cetero similem feceris.
Igitur cum orationem intentus
et confabulatione beate virgi-
nis delectatus quasi in extasi rap-
tus esset. tandem ad se rediit et
ad capitulum post alios occur-
rere festinabat. **I**bat et ecce oc-
currebant illi aliquanti fratres
sacra altaria circumzuentes. ca-
pitulum vero finitum erat. **I**p-
se autem nesciens et tempestiue
ad capitulum occurrere existi-
mans adhuc orabat sed suble-

uens monachus signum ter-
cie pulsauit. **T**unc demum in-
telligens que circa se gereban-
tur se ab hac noxa illi absolu-
tum commisit qui eum sic ab-
sentauerat. **D**e conuerso qui
vidit in os alterius conuersi sa-
cerdotem mittere puerum pul-
cherrimum. **C**a. xlii.

Ibat post hec in cena do-
mini quidam frater ad
sacram communionem. fuit pla-
ne in maximo torpore et diffide-
cia ita quod etiam si fieri posset vel-
let se sacre communioni non in-
teresse. **P**rocedebat igitur ad al-
tare vel potius eundo se quasi
subtraheret a deo. ut sequenti-
bus esset molestus. ipsumque p-
pollerent. **C**umque ventum esset
ad gradum presbiteri conuer-
sus vidit alium fratrem de quo
supradictum est sequentem.
Venitque ei in memoriam visio
quedam quam ab illo didice-
rat. ac subito mutatus in vi-
rum alterum ibat spirans et an-
telans spiritu iudicii et ardo-
ris accensus quasi furnus et in-
flammatus ita ut se capere vix
posset. **I**n tali ergo spiritu eum
esset iam ad altare alacriter fe-
stinaret vidit ille subsequens.
et ex signis apparentibus interio-
ris hominis illius statum comecit.

Uultate itaque illo uidit iste
postior speciosissimum puerum
manibus sacerdotis super altare
accipere et os illius fratris depo-
ni. Et cum uideret terre precubens
ipsu[m] que uideat adorauit. No-
ti sunt autem super hac uenia illi qui
dabo quod iordinate fecisse uide-
retur. Et conuenit cum unus in au-
diencia pluriu[m] minas se eum pro-
clamaturu[m]. At ille cum ei qui
sciebat commisit ut ab hac eum ue-
cudia tueretur. Qui immisit ei
spiritum sanctum et quietis et non mo-
uit illu[m]. Porro ille qui pueru[m]
Ihm suscepit et portabat ibat
creuebatur in similitudine ful-
guris choruscantis. Incedebat
uel potius ferebat in iubilo cor-
dis in ardore spiritus uelamentis
et in tanta spiritus ebrietate deu-
nerat ut quasi a seculo alienatus
permodum se non sentiret et uir ad
stallu[m] suu[m] sine titubatione rediret.
Super hoc ab illo alio sepe mul-
tius conuenit omnimodis occulta-
bat donec ille tandem ei quod de statu
ei dicebat aperire compulsum est.
Et sic demum mutua sibi collaco-
ne quod uiderat et seferat innotue-
runt. **A**pollonius. Si se a sac-
comunione subtrahente a beatitudine dei
genitrice sic corripuitur si ipse
dei filius sub eodem sacramento
tam uaciter et tam gloriose pro-

pitur et ex ipsa perceptione cari-
tas interdit amodo liberiori con-
cabo. **C**esarius. In sacra Eu-
charistia quod multiplex sit gratia
quod multiplex uirtus et medicina
subiecta declarant exempla. **xliv.**

Magister Mauricius. Pari-
sien[si] episcopus ante mortem su-
am tam graui[ter] infirmatus est ut ma-
teria raptam in cerebrum seculo ei subiret
et in tali defectu posset cum corpore
domini cum instantia postulasset huius
quod circa eum erat propter seculum iopia
illud ei dare non auderet pro-
curauerunt cum sacerdote ut hostiam
non benedictam apportar[et]. Qui cum
uenisset cum multis rueretia quod
decebat episcopum comitatu[m] moriturum
dominus sacerdos attigit episcopus cla-
ra uoce clamauit. Tolle tolle
non est dominus deus. Reuelauerat
deus auricula[m] ei ut intelligeret
quod circa se ageret. Stupete sa-
cerdote nec non et alii quod aderant
reuerfus est uir christi corpore de-
ferens. Quod cum uerbis catholicis
valde atque compunctus adorans
deuote suscepit cum quod a seculo ad
dei gloria[m] subtrahere profectus recepit.
Sicque in bona offensione plenius
fide et caritate inuenit ad dominum.

Simile comitatu[m]. **Ca. xlv.**
gitauit in infantulo sicut
fres ei carnales. **L**udolphus
et Henricus monachi nostri

mibi narrauerunt. Qui cum in
firmaetur spiritus sancto affla-
tus corpus Christi sibi dai pe-
tuit. Cumque eum parentes co-
pescerent. ille fortiter clamauit
Date mibi corpus domini dela-
tum est verbum ad sacerdotem
Qui cum diceret non est secu-
rum tali puero qui non intelli-
git quid sit dare corpus domi-
ni. hostiam ei detulit non bene-
dictam. Quam cum ei porrige-
re vellet et diceret. ecce hic est
corpus domini. ut dominus ex
ore infantis perficeret laudem
et destrueret perfidiam multorum
qui de eodem sacramento ma-
le sentiunt inspirauit puero ut
responderet. Quare me vultis
decipere? Non est corpus domi-
ni quod mibi offeritis. Ad quod
verbum sacerdos admirans et
puero aliquid diuinitus inspira-
tum arbitrans sacramentum ei com-
munionem attulit. quam ille
deuote satis suscepit. **Apol-
lonius.** Sicut considero per
desiderium eucharistie vterque
istorum meruit spiritum pro-
phetie. **Cesarius.** Ante vir-
tutis est illius desiderium ut per
spiritum quidam etiam reue-
lationibus illustrentur. Ver-
bi causa. **De conuerso qui**
per desiderium communicandi

spiritum meruit prophetie.

Capitulum. xlv.

Qonuersus quidam de Ca-
po sancte Marie. Cum
in quadam solemnitate petet
a magistro suo licentiam eun-
di ad monasterium gratia coi-
candi et ille non concederet ce-
teris euntibus ipse tristis rema-
sit habebat enim maximum de-
siderium communicandi. Eade-
noctem sequenti die omnia que
intra monasterium spiritualiter
agebantur diuinitus ei sunt re-
lata. Et licet absens esset corpo-
re spiritu tamen presentis fuit coicis
spiritualiter et si non sacramentaliter
Reuersis fratribus ipse eis per ordi-
nem indicauit quod missas maiores
celebrasset quod legisset epistolam. quod
euangelium. Si vero ad vigilias qui-
mochi quod leones vel qui nrsoria
cantassent cunctis mirantibus expo-
suit. **Apollonius.** Quantum ex hoc
loco comicio. non benefaciunt qui
tam salubre desiderium impediunt.
Cesarius. Hoc vix esse sequens
narratio declarabit. **De scia reli-**
giosa que coicione sibi negata dul-
cedine ei secessit in gutture filii illius
odore ex remote recipiens. xlv.
Quedam religiosa virgo scilicet
laici tamen cum a sacerdote suo
corpus domini peteret ille iratus
cum indignatione respondit.

Vos mulieres sp. vultis comū
care scdm libitū vstrū a nō de
dit ei. Illa vero p totā missam
a postea dñi in ore a i gutture
suo tāta sensit dulcedinē: vt n
dubitar; adesse toci⁹ dulcedi⁹
auctore. Eade; virgo cum die
quadā ex remoto deferri vidēt
corpus domini miri odoris sen
sit ex eo fragrāciā. Quā tanto
plen⁹ pcepit quāto sacramē
to plus adproximauit. Berla
cus suprior noster huc mibi r
tulit. Dicēs se ab ore pred cēvīz
gimis ea audiuisse. **A**pollōi
us. Cū corpus domini tāte sit
dulcedinis tātiq; odoris miror
quare solo eius esu corpa nō
sustētentur. **C**esarius. Cor
pus dñi licet ore picipiatur ma
gis tam cib⁹ anime q̄ corpis
est nec nob in corporatur. Chri
sto nos in corporat. Attamen q̄
corpus cōmunicantis qnq; su
stentet illo duplici tibi pādā
exēplo. **C**. Ca. xlvij.

Emina quedā; sicut mo
nachus noster Remer⁹
qnq; scolasticus sacti Andree
i Colonia mibi r citauit ex ml
ta deuocōe sepe solita erat com
mūicare. Que quāto plus ci
bū celestē cepit appetere. tāto
ampli⁹ corporale cepit fastidiē
Quod vbi sensit ex pmissione

sui sacerdotis: singul dieb⁹ do
minicis cōmunicauit. Cui cib⁹
illevitalis tātam otulit fortitu
dinem ut sine omī esurie corpo
rali primā expectar; dominicaz
hoc ml to tpe actitās grā; sibi
collatā p dco sacerdoti cōfessa ē
Illā vero cū epō loci rem tam
mirabilē recital; timēs ep̄s ali
quid fallacie ēē in cā. sicut vir
sapiens rñdit. Cū denuo vene
rit ad te loco dñici corporis ho
stia ei porrigas nō bñd cā; per
quā citi⁹ rei huius expicis vi
tatē. **S**ed cū feciss; sacerdos sei
na tentatā se ignorans mox
ut domū rediit tā vehementer
esurire cepit. ut moriturā se cre
deret si nō oci⁹ māducar; Cur
rens tñ p̄us ad sacerdotē a eā
dem famem peccatis suis impu
tans pedibus ei⁹ se prostruit
a grā; diuinit⁹ collatā sibi s
tractam lacrimabiliter expofu
it. Qd vbi ille audiuit gauis⁹
valde. grās egit deo. qui fac mī
rabilia magna solus. **I**ddedit ei
vz Christi corpus. Cui⁹ vir
tuti mox omnis esuries cessit
a grā sbracta accessit. Ep̄s ve
ro huc audiens a sacerdote a ip
se deū glorificauit. **A**pollōi
us. Rem recitas valde miracu
losā. **C**esarius. Si Delyas
ppheta in fortitudine panis

ordeacci ambulauit quadraginta diebus a. xl. noctibus usque ad montem dei oreb. quid miraris si femina hec incolumis potuit viuere pasta pane vite. Multiplex ex illo fortitudo est non solum anime sed et corporis. Aliud habes supra exemplum de uirgine de quida que preter Christi corpus nihil comedit. excepta uia quam fugebat in distinctione septima capitulo uicesimo hoc reperiis. Audi nunc rem satis gloriosam. De milite qui uirtute sacre communionis in duello triumphauit.

Capitulum. xlviii.

Lude uicus comes. Locis pater huius qui ad huc superest. etiam comiciam tenebat de Rethke. Cui propter licenciam miles quidam ministerialis bene natus multas inferebat iniurias sua sibi usurpando et homines ad comicias pertinentes depredando. Quod cum omnibus amicis suis coesqueretur. Et die quadam diceret cuidam nobili viro qui ab eo bona tenebat. que mihi non capias illum predonem. Respondit Bene eum caperem si essem securus quod a uobis in corpore non lederetur. Que cum

accepta fide cepisset. comes solissima faciens protinus sepulchrum fieri iussit in quo militem molibus inuolutum sine petapom fecit. Sicque terra aperta extinxit. Cuius cognati mox furentes coram imperatore frederico auctore huius qui nunc imperat. contra prefatum virumobilem cum multa uiciferacione querimoniam deposuerunt dantes quod accepta pecunia contra illum traderit. Cuius impator fremeret innocente; damnae uolens. miles quidam honestus ascenso scano loquedi licenciam petiuit et obtinuit. Domine inquit medietate uix uelorum audiuitis. Si miles presens esset forte bene se excusaret. Respondente imperatore licenciam habet adducendi eum. miles militem adduxit. Qui cum per aduocatum plene se excusasset instigantibus aduersariis imperator respondit. Verba sunt. non sic penam euadet. Resistente ei milite qui illum adduxerat. et dicente. Domine si eum leseritis nunquam de cetero uerbis uestris creditur. placatus imperator adiecit. Modo liber abscedat et si a me uela meis postea captus fuerit traditionis penam exsoluet.

Cūq; vir nobil' venisset ad lim
palacii sciens longas regib' eē
man': stans et apud se delibe
rans rediit ad iudiciū dicēs. Do
mine non possum effugere mā
nus vras: tū p' sumo de mea in
nocētia et dei mia: ut in instāti
patus sim me defendē scdm q
iusticia dictauerit. Et cum sim
nobil' iuri meo cedo. Rndit im
pator. Modo loqueris sicut
p'bus vir. Ruesitus est in pte
adul'aria miles fortissim' qui
eum singulari duello impeter;
Die vero altera vir nobil' p'mis
sa cōfessione corpus dominicū
suscepit. sicq; cū adul'ario suo
sem habens in eodē sacramento
circulū pugtur' intrauit. Quē
cū ille sicut vir validissim' im
pelleret et p'pelleret et venissent
simul ante impatore; audiēte
tā impatore q' circūstantibus
p'ncipib' pugil clara voce ait
ad militē. Dic mihi cōedisti ali
quid hodie? Rndente illo etiā
corpus domini mei cōedi misit
ille s'bumxit. Etā si dyabolum
comedisses. Hodie te p'sternā
Ut aut' pius dñs sacramenti
virtutē oñderet. mox post ver
ba blasphemie vires blasphemio
subtraxit. et suū militē adeo ro
borauit. ut illū corā se minaret
ut puerū nec stare possit. Qui

tandē se reddidit. Sicq; p' esū
dñici corporis miles fidelis victo
riā adeptus cum multa gloria
ad sua liber' r'pedauit. Nec no
bis retulit. Theodericus mona
chus noster qñq; cōes i' Viū
eda. qui duello interfuit et hec
que dicta sunt vidit et audiuit
igitur sac' cōio sal' est et aime
et corporis. C. Ca. xlix.

Miles quidā nobilis etiaz
habēs et cast'r apud pre
dictū. Fredericum impatore; a
ml'tis accusat' est q' p' uirtutē
spoliaret. Quē cū sepius citaf
set et nō cōparuiss' tandem p'scri
psit mādās suās ut illū caperēt.
Qui cū lateret; n' tñ min' rapi
nas exerceret; caū a quodam ex
officio captus patibulo scdm
q' impator precepit appēsus
est. Tercia die miles quidā
p'teritēs cū vidiss' illū ait seruo
suo. De? q' pulcher homo iste
erat. Rndente puero. Vir ille
nobilis est osāguine' vester
accesserūt xpi' ut depositū sepe
lirēt. Ad quos ille de patibulo
clamauit. Depomite me adhuc
enī viuō. Estimātibus illis qz
fantasma eēt. s'bumxit. Nolite
timē quia homo. Christianus
sū depositus vero sic ait. Modi
cū obsequi ego peccator deo i
pendi propter qd' misit' ē mei

Singulis diebus tres orationes dominicas cum totidem versibus sancte trinitati dicere consueui angelica salutatio premissa. Quandoque vero orationes cum quibusque versibus et Ave Maria quoniam quibus vulneribus Christi Simili modo unam orationem id est pater noster angelo cui omnis sum. Item eodem modo unam corpori Christi quod singulis diebus conficitur per universum mundum. quatinus in fine vite mee tanto muneri viatico mererer. Quod a domino mihi prestabat sua misericordia. unde rogo ut veetis mihi sacerdote; a quo illud suscipiam. Qui cum venisset confessione premissa concavit. moxque spiritum emittens ad eum cui incorporatus fuerat feliciter migravit. Quem in cimiterio sepelientes tam grande miraculum divulgaverunt ubique. **A**pollonius. Bene iam ex hoc ostendo quod sacra communio salus sit mentis et corporis. **C**esarius. Quod salus sit mentis habes exemplum in distinctiōe secunda. capitulo sexto de cimo. de milite Hermese qui ei esu compunctus est ad penitentiam. Quod vero salus sit corporis non solum exemplum est nobis patris niles qui eius virtute conservatus

tus est ne moreretur. si a sibi eto plenius agnosces exemplo. **D**e ancilla sacerdotis quae gratia domini corporis sensum recepit. **C**apitulum .i.
Hic pro preterito in videri civitate. Vultu facie cui ancilla sacerdotis de domo sero exiret et diabolus in forma cuiusdam a quo amabat conspiceret et aspectu illius horrens se signavit. et monstrum mox disparuit. Cui diabolus iter apprensus ait. Si non fecisses hoc signum domum viua non intris. Quam cum vocaret et illa exire rennueret. subiunxit Tolle vestem istam. Erat enim strigulata. Que tam in voce quam in horrore diabolum intelligens retrosum cecidit. et sensum peritum amisit. Sacerdos vero hostiam quasi pro remedio mittens in os eius non benedictam cum nihil ei prodesse. digito salivam in mactato corpus domini tetigit. Quem cum in os misisset mulieris. mox illa sensum recepit locuta est et sana surrexit. **H**ec apud nos canonicus quidam premonstratensis recitavit asserens se eodem tempore fuisse in predicta civitate. Predictum miraculum audiui a quodam religioso abbate nigri ordinis.

Aduerte nunc quantum consequatur honoris Christi corpus honorantes. **De milite qui coram Christi corpore in luto veniam petens luti immundicias non sensit.**

Capitulum. li.

Tempore scismatis inter Philippum et Ottone dominus. Viduo cardinalis aliquando abbas Cisterciensis cum missus fuisset Colonia ad confirmandam electionem Otto mis bonam illic consuetudinem instituit. Precepit enim ut ad eleuacionem hostie omnis populus in ecclesia ad sonitum nolle veniam peteret. sicque usque ad calicis benedictionem prostratus iaceret. Precepit etiam ut quotiens deferendum esset ad infirmum scholaris siue campanarius sacerdotem precedens per nola illud proderet. Sicque omnis populus tam in stratis quam in domibus Christum adoraret. Retulit eis eodem tempore casum satis miraculosum. Miles quidam in Francia fuit tante deuotionis. ut quotienscunque Christi corpus eleuari siue deferre videret: prostratus illud adoraret. Contigit ut die quadam vestibulis suis preciosis indutus intraret ciui-

tatem. Cumque platea in qua equitabat nimis esset lutosae improviso obuium habuit corpus domini. Quo viso modicum intra se deliberans ait. Quid facies modo? Si in tanta profunditate te prostraueris. perclita sunt vestimenta tua hec delicata. Si vero non descenderis saluberrime consuetudinis transgressorem te semper accusabit consciencia. Quid plura? Preualecente deuotione de equo prosiliens in lutum semisit: in quo flexis genibus eleuatis manibus Christi corpus adorauit. Et quia dulcissimus dominus honorantes se non solum in futuro remunerat immo etiam in presenti nonnunquam rehonorat. Hoc egit sua potentia: ut totius luti nec vna quidem guttula vestimentis eius adhaereret. Tunc equum cum multa admiratione reascendit et amplius in fide confortatus deum glorificauit. Simile contigit cuidam religiose femine in puincia nostra. **Apolomus.** Satis delector in istis miraculis. **Cesarius.** Hoc etiam noueis quia sicut dominus sua sacramenta ut predictum est: honorantibus reppendit honorem: sic blasphemantibus illa

nonnunquam in presenti penales inducit confusionem. **De hereticis qui in ecclesiis furati sunt corpus domini vno propter hoc suspensio. Ca. liij.**

Non est diu quod quidam scelerate religionis venientes in dyocesi Coloniensem in diuersis ecclesiis corpus domini furati sunt. De reliquis vero ornamentis. calicibus scilicet libris siue indumentis sacotalibus. nulla eis cura fuit. Ex quibus vnus in prouincia nostra deprehensus. et vbi nunc fecisset corpus domini requisitum. Rndit. In lutum iactauit illud propter quod miser suspensus proiectus est in cloacam inferi. In proxima vero synodo a domino Engelberto episcopo preceptum est vt in omnibus ecclesiis diocesis sue corpus domini sub claufura seruaretur. **Apollonius. Quid est quod heretici hoc sacramentum tam vehementer persecuntur? Cesarius. Quia fideles illud ante omnia venerantur. Idcirco heretici idem sacramentum illud in odium maxime execrantur. Multa in distinctione quita capitulo vicesimo secundo de errore hereticorum dixisse me recolo et forte nimis timeo enim**

aliquis inde posse scandalisari. **h** quicquid ibi dictum est. sicut testis est mihi dominus dixi ad gloriam Christi atque catholicorum et ad confusionem hereticorum. **Apollonius. Satis factum mihi fateor quantum gratie mereantur digne conicantes. Nunc ad indigne ostendentes mo procedat. Cesarius. Prius tibi ex scripturis ostendam quod periculose et quod grauiter peccent sacerdotes indigne coniciantes. De sacerdotibus indigne conicientibus.**

Capitulum. liij.
Sicut legitur in regum. O la sacerdos tui us recalcitrantibus ad archam ne declinaret manum extendit. et mox super temeritate cum dominus occidit. dicitur eadem nocte fuisse cum vxore sua. Si sacerdos accedens ad archam figuralem subleuandam. ob iam dictam causam morte multatur est. Quid putas pene merentur sacerdotes adulteri et fornicarii: manibus verum Christi corpus tangentes? Si Johannes vt ait Augustinus a puericia in homo oulatu in utero matris sacrificatus ausus non fuit illum tremendum et reuerendum angelis domini vertice tangere.

quomodo tu peccator et pollutus non dico verticem: sed totum Christum deum et hominem non solum tangere: sed in erga stulo polluti corporis quasi includere et in carcerem presumis? Multa alia contra malos sacros proferre possem testimonia sed magis te edificant exempla. **De sacerdote in Hademare:** qui carbonem visus est masticare in percipione sacramenti.

Capitulum. liij.

In Hademare villa diocesis Treuerensis. Cuiusdam sacerdos qui adhuc vivit missam celebraret. Theodericus monachus Ebarbarensis in hora sumptionis: carbonem nigerrimum illum vidit masticantem. Est enim sacerdos simplex et rectus: et multa ei divinitus reuelantur. Existente me anno preterito cum abbate meo in eadem villa. Habet enim domus de Ebarbaco grangiam in eadem villa. et ad eum spectat divina illic procurare. retulit nobis magister. Bragie dicens. Tantum pecunie oportet me dare sacerdoti predicto ne ecclesia divinis careat. Est enim homo vite peruersus ac luxuriosus. tres missas frequenter in

die celebrans. Cui abbas respondit. Prius ei darem pecuniam ne celebraret. Qui enim manducat et bibit indigne iudicium sibi manducat et bibit. **Apollonius.** Quid signat quod carbonem visus est manducare? Sumuntne mali corpus domini? **Cesarinus.** Sumunt sicut et homines tantum sacramentaliter. Carbonem ignis creat et est carbo extinctus ignis nutrimentum. Qui enim indigne Christi corpus tractat et manducat gehenna; sibi preparat et nisi de tanta culpa peniteat. erit in combustionem a cibis ignis eterni. **De sacerdote Frisone qui calcavit corpus domini.**

Capitulum. ly.

Retulit mihi anno preterito prelatus quidam religiosus de partibus Frisie rem nimis horrendam de quodam sacerdote in eisdem partibus. Habet enim manus tam tremulas. ut corpus domini non nisi per fistulam possit fumere. Die quadam cum ex eius manibus sacramentum super terram cecidisset. timens ne ab aliquo possit videri. qui culpam proderet. timens etiam ecclesie sue plus quam anime. per illud dicit

calasse **A**pollonius. In om-
nibus Christi passionibus non
legi talem contemptum. **C**e-
sarius Idcirco enim dicit Augu-
stinus Super illum locum de-
derunt escam meam sed de cru-
cifixoribus ei? Quibus similes
sunt indigne inquit fumentes
et conficientes. **V**raius enim
peccant otempnētes Christum
regnantem in celis quam qui
crucifixerunt ambulātem in
terris. Quod vero ab eis concul-
cetur alibi dicitur Conculcat Chri-
stus qui libere peccat. et qui eo
indigne participat Ob huius
modi excessus huius temporibus
grauissime plagata est frisia.
huc dixisse me memini in disti-
ctione septima. capitulo terci-
o de pugile qui corpus domini
sacerdoti de manibus excussit.

Apollonius. Si mali sacer-
dotes Christi corpus in altari
ut mihi videtur crederent nun-
quam talia presumerent. **C**e-
sarius. Quidam crederent Quidam
non crederent. **V**t enim taceam
de malis. de bonis sacerdotibus
tibi referam exemplum. **D**e
Petro medico qui sub specie pa-
nis tantum credidit esse sacra-
mentum. et non rem. **C**ea. lvi.

Olome in ecclesia sancti
Andree. canonicus qui

dam extitit ordine sacerdos an-
te medicus Petr? nomine Cū
die quadam quidam ex eius
concanonicis infirmus eo pre-
sente esset communicaturus. et
ei sacerdos diceret Credis hoc
esse verum corpus domini quod na-
tum est de virgine et pro te pas-
sum in cruce? illeque responderet
credo. Prefatus Petrus vtrorum-
que verba notans expauit. Po-
stea solus oueniens Eucharis-
tiam scolasticum ecclesie. qui et
ipse communioni intererat ait In-
terrogauit sacerdos infirmus
illum bene? et respondit ille be-
ne. Etiam inquit. Qui aliter cre-
dit hereticus est. Tunc Petr?
eiulans pectusque tundens ex-
clamauit dicens. **V**e mihi mi-
sero sacerdoti quomodo ha-
tenuis missas celebraui. Nam
usque ad hanc horam putabam
speciem panis et vini. post con-
secrationem tantum esse sacra-
mentum id est signum et repre-
sentationem dominici corporis et
sanguinis. **P**ostea vero ad de-
lectionem eiusdem ignorantie
quod nimiserat crassa in hore brate
Maie magdalene in stolgia
seu capella et hospitale in quibus
habitāt predicatores edificauit.
Si vero sacerdos licet? et bene ad
modum vite sic errare potuit.

quid dicā de p̄dottis et malis?

Apollonius. Si Christus in altari tam a malis q̄ a bōis tr̄ctatur et sumitur. p̄tō q̄ malos valde indigne respiciat.

Cesarius. Respectus Christi non potest esse sine misericordia secundum subsequens exemplum quod periculosi est faciem auertit ab eis. **D**e sacerdote malo a q̄ infans Christus in missa faciem auertit.

Capitulum. lvij.

Sacerdos quidam cum missa; diceret Christi corpus in manibus haberet q̄dam ex circumstantibus in manibus eius puerum vidit faciem ab eo auersa. Quod ubi agnouit auersionem eandem merito peccatis suis imputas turbatus est. ita ut dicere possit cū psalmista. Auertisti faciem tuam a me et factus sum conturbatus. Spero q̄ postea vita; suam emendauerit. Quibusdā etiam sacerdotibus indigne cōficiētibz. Pius dominus sacramentum subtrahit ne sibi ad iudiciū sumant.

De Erwino sacerdote: qui corpus domini in missa perdidit

Capitulum. lviij.

Quidam sacerdos Erwinus nomine Colonie in

ecclesia beati Petri apostoli ad altare sancte Crucis missas celebrare consuevit. Die cuiusdam post transubstantiationem hostiam deponeret de altari rotabatur. Quam cum ubiq̄ circa altare quereret. et populus cum eo non est inuenta. Naud dubium quin per manus sanctorum angelorum perlata sit in sblime altare dei ne sacerdos luxuriosus eam sumeret ad suam damnationem. Habebat enim concubinā; suam manifeste. Simile habes in distinctione secunda capitulo quinto de sacerdote cui colūba ob fornicationem sacramentum tulit. Alij sunt sacerdotes circa sacramentum altaris taz negligentes et tā induotivt ex osuetudine cōficiēdi corpus domini a cibis alijs non discernant. **D**e Daniele abbate q̄ in calice reperit crudam carnē

Capitulum. lix.

Abas Daniel de Sco nauia cum prior esset apud nos sicut ipse nobis retulit celebrandi gratia capella; sancti Remoldi que sita est iuxta ecclesiā sanctoꝝ Apostoloꝝ in Colonia intrauit. Qui cum sacerdotalibus fuisset indutus et populus ad audiendā; missa;

per nolam conuocatus cum ca
lice; prepararet particulā cru
de carnis illi intrinsecus repit
adherentem. **T**erritus valde
cum deliteraret vtrum sibi esset
celebrandum vel cessandum
populum timens scandalizare
si vestes exueret panem calici
superposuit. vnum et aquam
infundit sicque celebrans totū
simul sumpsit. dicta missa requi
ruit ab inclusa cui calix omis
sus fuerat quis nouissime in e
odem calice celebrasset. **Q**ue re
spondit. Dominus talis nomi
ne cum designans. **E**rat enim
dicte ecclesie sanctorum apo
stolorum canonicus sacerdos
secularis nimis modicum vel
nihil habens religiositatis de
uotionis siue diuini tioris. **E**go
puto me eide; misse interfuisse.
Confessus est nobis pater
Daniel. et si tunc non mihi nū
quam se aliqua missa tantum ha
buisset consolationis. antea vel
postea quantum in illa. **P**oste
a cum idem Bertolphus hos
pitaretur apud nos abbas no
ster negligenciam ei recitauit
sed nescio qualiter deo satisfice
rit. **A**pollonius. **M**elius
esset tam misere vite sacerdo
tibus de qualibus supradictum
est tacitis verbis. et remota in

tencione tantum simulacione
celebrare quam corpus domini con
ficere et fumere ad iudicium fi
bi. **C**esarius. **P**lus istos quam
dam auctoritas dicit peccare
quia nihil simulatorie nihil per
stigiose. vel aliter quam institutum
est in ecclesia in hoc sacramen
to fieri debet. **I**dem sciendum
est de hijs qui sine ordinibus
celebrant et more symearum a
lios imitantur. **A**pollonius
Unde hoc probas? **C**esai
us. **O**lias rex iuda cum ex mi
nimo seruoze deuotionis officium
sacerdotale sibi usurparet. a
domino lepra percussus est.
Non enim puto quin multi sub
eo essent mali sacerdotes indigne
offerentes qui tamen puniti
non sunt. **C**esari. **S**icut
enim secundum quantitatem
et qualitatem culpe quantitas
et qualitas pene moderantur.
Ita econtraio ex pena agnoscat
culpa. audi de hoc recens exem
plum. **D**e sacerdote sine or
dibus celebrante. cuius ma
nus sacer ignis deuorauit.
Capitulum. sexagesimum.
Sicut mihi narrauit super
dictus Daniel. clericus
quidam quando Parisius stu
diuit horrendum satis spectacu
lum in ecclesia sancte Marie dei

genitricis populo prebuit. Nam sacer ignis pene manus eius deuorauerat. Quem secretius cum campana interrogasti cuius esset ordinis. et ille respondit sacerdos. Et unquam sacer o crismate manus iste peruncte sunt. Sentiens ille spiritu prophetico se deprehensum confessus est culpam. Quatuor Christo tanta presumptio displiceat. sequens exemplum manifestat. Item de alio qui sine ordinibus celebrans crucifixum vidit lacrimantem.

Capitulum. lxi.

Diaconus quidam. Steueldensis de ordine premonstratensi. Berhardus nomine apostatas circa quatuor tempora se ordinem sacerdotalem suscepisse finxit. et Colonię in Basilica sancti Michaelis quę in porta martis posita est quasi primam missam instruente. cum sacerdote miserimus celebravit. Ego eidem misse tunc scolaris interfui et multas recepit oblationes. Confessus est postea sacerdoti qui ei assistit a quo ego audiui quod quociens se vertit ad populum crucifixum contra se stantem viderit lacrimantem. Est enim ymago eadem antiqua et sculpta magna

satis. Nam pius dominus qui olim fleuit super malicia ruiture ciuitatis Iherusalem et de presumptione tanta lacrimari dignatus est. Ex lacrimis vero ymaginis diuinę considerans magnitudinem culpe. penitentia ductus. sedem apostolicam petiit. et in eadem via vitam finivit. Nec dicta sufficiant de sacerdotibus indigne conficientibus. De indigne fumentibus aliqua tibi dicam exempla. Quomodo eucharistia sacramini debeat.

Capitulum. lxii.

Exodo precepit dominus agnum paschalem comedi assum ignem et cum lactu cis agrestibus remibusque succedatis. Si de agno figurali per significacionem hęc precepta sunt quomodo aliquis audebit accedere ad esum veri agni sine igne caritatis. sine amaritudine cordis et castitate corporis. Pycodemus attulit mirre et aloes quasi libras centum et inuoluit dominum in sindone mundā. et post sepeliuit in monumento nouo. in quo nondum quisquam positus fuerat. et tu quisque in peccatis es. sine mirra et aloē id est sine amaritudine penitencie cordisque contricione dominum

in sepulchro fectio repōis Agnus paschalis decima die mēsis tollebatur. et quarta de cā die immolabatur. Per quod ostenditur. qd non debet accedere ad eucharistiam. nisi qui impleuerit precepta decalogi. et precepta quatuor euangeliorum. Audi nunc quid mereantur indigne communicantes

De virico conuerso qui carbonem fumere visus est loco sacramenti. **Capitulum lxxij**

In demmenrode conuersus quidam fuerat noie viricus. Hic ante conuersionem male vixerat. et in ordine modicum se emendauerat Die quadam cum iret ad sacram communionem cum ceteris fratribus. In hora illa qua ei sacerdos corpus domini porrigebat alius quidam conuersus religiosus vidit in os eius mitti. non sacramentum. sed carbonem nigerrimum. Racionē supradictā capitulo quinquagesimo quarto. hic assigna de sacerdote de Hademmar. Quosdam enim dominus corpus suum sumere non sinit vt culpae eorum manifestet. **De conuerso proprietario qui corpus xpi sumere non potuit.**

Capitulum lxxij.

Utr duo anni sunt elapsi qd conuersus quidam de ordine nostro infirmatus est grauiter. in pictauia domo qd dicitur fumozingens. Cuius confessione cum abbas audiuiisset. eumqz satis diligenter ad emendacionem consciencie monuisset. allatum est ei corpus domini. Quidē apertore suscepit. sed os ad masti candum claudere non potuit. Mirantibus vniuersis qui aderant. sacerdos sacramentum extrahens alteri dedit infirmo qd ille deuote satis sine omni susceperit impedimento. Non multo post conuersus idem mortuus est. et causa salutem ei impediens declarata est. Nam quinque solidi non argentei. sed erei. cum esset ablundus circa eum inuenti sunt. Non ei ei licuit habere pecuniam. Et glorificauerunt deum. videtes hec. Ad mandatum vero abbatis in campo sepultus est et super eum iidem solidi proiecti. Dicentibus omnibus qui aderant. pecunia tua quam clam nobis contra professionem tuam poscedisti tecum sit in eternam pdicionē. Nec cum idem abbas recitasset in primo capitulo gna isbuxit. Et vt sciatis nullam

fuisse infirmitatem in causa. quod re corpus domini sumere non posset. Eadem die gallinam vite gratia coedit. Estimo tibi iam satisfactum quod sub specie panis sit verum corpus Christi. et sub specie vini post consecrationem verus sanguis Christi. et quod digne conficientes atque fumentes mereantur gratiam. indigne vero culpam. **A**pollonius. Etiam si de his cogitarem. ammodo dubitare non possem. **C**esarius. Dicam tibi in fine nunc huius distinctionis quantum deo placeat. si munda et solite fiant. quod tanto sacramento fuerint necessaria. **D**e hostia que belle de corpora resiliuit ob vermiculum in ea decoctum.

Capitulum. lrv.

O circa hoc biennium iuxta Coloniā in villa que Belle vocatur. gestum est quod dico. Die quadam cum sacerdos missam celebraret. et dicto euangelio. ut seculis mos est ministrante scolare. hostia patene supposita super corpale locasset. illa mox resiliuit. Putans hoc sacerdos casu accidisse neque hostiam bene locatam denuo eandem superposuit que remotius eo intuentem resiliuit.

quod prius. Cunctis tercio id temtasset quasi turbine impulsa proiecta est de altari. Quo viso territus est valde et se tanto ministerio indignum reputans precepit solari. ut eadem hostia reseruata aliam superponeret. quam et consecrauit. **D**ecem vero missa tollens secum hostiam predictam Coloniā propeperauit. inueniensque priores apud sanctos apostolos hostiam eis ostendit. quid de ea actum sit recitauit. Cunctis causam mirantibus vnus clericorum hostiam contra lucem leuans maculam in ea ostemplatus est. Quam cum in aspectu multorum fregisset. cymer qui vulgo pediculus paietinus dicitur apparuit in ea decoctus. **E**t glorificauerunt dominum omnes qui aderant. **N**aud dubium: quin a sanctis angelis reiecta est qui non sunt passi. ut panis tam fetido vermiculo corruptus per ministerium sacerdotis transfret in corpus domini sui. **D**elleuic prior monastis sancte Vualburgis testatur se eandem hostiam vidisse. **S**aacerdos adhuc viuit. qui mihi minus credit interroget illum. **V**ides quanta sit negligencia sacerdotum nostrorum. **O**lim

Olim sacerdotes legales ad panes appositionis agros ipsi excolebant. seminabant. triturabant. molebant. pinsebant. panes formabant et coquebant. Erantque de simula mundissima. Attamen illis panibus sola erat figura. Iuxta modo panes sunt quibus est veritas. id est corpus Christi post consecrationem modo pinfunt. formant. et coquunt negligentes vxoers campanariorum. et ideo tales eueniunt negligencie. Unde cum abbas noster die quadam celebraturus esset missam in quadam ecclesia et essent hostie nigerrime. ait campanario. De quo grano sunt hostie iste Respondente illo. De auena noluit celebrare valde arguens illum dixit quod nihil ibi fieret. Apollonius. Quid sciendum est de spelta? Cesarius Requisitus de hoc dominus papa honorius per litteras cuiusdam abbatis ordinis nostri. respondit speltam magis pertinere ad ordinum quam ad triticum. De corporali vero tibi etiam referam exemplum. De corporali quod ob tactum impignate sanctimonialis sanguineam contraxit maculam. lxxvi

In domo quadam sancti monialium cum custos

cenobii eiusdem femina religiosa die quadam corporale lauit. Iuuenula quedam que ei ad solacium fuerat deputata cum ea lotus extenderet ad siccandum. Ad cuius tactum mox macula sanguinis apparuit. Quia visa custos iterum corporale lauit. et maculam abluuit. sed mox ut iuuenula manum apposuit. mox eadem apparuit. Delatum est miraculum ad magistrum inuicte sunt orationes reuelata est causa. quesita est et inuenta. Fuerat enim impregnata occulte. et ideo tactu corporalis indigna. Quantum deo munde manus placeant ad idem ministerium. sequens declarat exemplum. Item de corporali quod de scalcus in exheredatione rupit et diuina virtus reparauit.

Capitulum. lxxvii.

Godescalcus de Volmunt. Steine cuius supra meminimus. cum die quadam corporale cum sacrista nostro extenderet ad poliendum. illud quod per medium rupisset. custos illud complicans in theca reposuit. Postea autem illud explicans cum integrum reperisset miratus est valde sanctitati predicti sacerdotis illud ascribens

De sac. cor. et sang. Christi

Quantum gracie in exsecra-
ne unus corporalis meruerit
virgo de quide habet supra in
distinctione septima capitulo
vicesimo. Igitur pascha no-
strum immolatus est Christus?
Ipse enim verus est agnus. qui
abstulit peccata mundi. Sine
esu huius agni securi non egre-
diemur de Egipto. id est de hoc
mundo. Differentia et modus
comestionis ventilata sunt. sic
illum comedere studeamus ut
eius virtute de deserto nostre
religionis peruenire valeamus
in terram vere promissionis in
qua per ipsum et cum ipso vlti-
mum et eternum pascha cele-
brare mereamur.

AME

Cesarij Cisterciens mona-
nachii in valle sancti Pe-
tri: quaz vulgo Heyster-
bachum dicimus. Zona
distinctio de venerabilissi-
mo sacramento corporis
et sanguinis domini nostri
Iesu Christi

Explicit feliciter

DEO BRACIAS

